

KEREPES VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODÁJÁNAK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hatályos: 2024.01.01 -től

TARTALOMJEGYZÉK

1. <i>Az óvodai adatai</i>	1
2. <i>Helyzetkép az óvodáról</i>	5
Gyermekképünk.....	6
2. 1. Az óvoda személyi feltételei.....	6
2.1.1. Pedagógusképünk	7
2.1.2. A Kerepesi Napközi- Otthonos Óvodában dolgozó óvodapedagógusok felkészültségét jellemezze:.....	7
2. 2. Az óvoda tárgyi feltételei.....	11
2. 3. Az óvodánk a program céljaihoz rendelt eszközrendszere	12
3. <i>Óvodánk alapvető céljai</i>	13
3. 1. Óvodánk alapvető feladatai.....	14
4. <i>Bevezetés</i>	15
5. <i>Az óvodánk célja, feladata</i>	17
5.1. Célunk.....	17
5.2. Nevelési feladatunk.....	17
5. 3. Nevelési gyakorlatunk rendszerábrája	19
5. 4. A nevelés alapvető keretei	20
5.4. 1. Az egészséges életmód alakítása	20
5. 4. 2. Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok.....	23
5.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	24
6. <i>Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése</i>	26
6.1. Sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai:.....	30
6.2. Fejlesztési javaslat a feltételek javítása érdekében:	34
7. <i>Tevékenységek kerete</i>	36
7.1. Néphagyomány ápolás, népszokások.....	36
7.1.1. A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban	36
7.1.2. Óvodánk jeles napjai.....	36
7.1.3. A néphagyomány - ápolás jellegzetes tartalmai:	37
7.2. A természet és a környezet cselekvő megismerése.....	39
7.2.1. A természet, a környezet cselekvő megismerése a tevékenység formákban	39
7.2.2. A természet a környezet ünnepei (jeles napok)	39
7.2.3. A természet és környezet cselekvő megismerésének jellegzetes tartalmai	40
8. <i>Nevelésünk tevékenységformái</i>	43
8.1. Játékba integrált tanulás	43
8. 2. Mese-vers.....	46
8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	48
8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	52
8.5. A mozgás, mozgásos játékok.....	54
8. 6. A környezet tevékeny megismerése.....	57
8.7. „Játékos angol”	59
8.8. Munka-jellegű tevékenységek	61
9. <i>Német nemzetiségi nevelés - hagyományápolás</i>	63
9.1. Pflege der deutschen Nationalitätssprache und der deutschen Traditionen.....	66
10. <i>Az óvodai intézményünk kapcsolatrendszere</i>	71
10.1. Óvoda – család.....	71
10. 2. Óvoda – iskolák	72
10.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai:	73
11. <i>Sajátos feladataink, szolgáltatásaink</i>	75

11.1. Gyermekvédelem	75
11.2. Roma Nemzetiségi feladatok	76
11.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló tevékenységek, a szociális hátrányok enyhítése	77
11.4. Tehetséggondozás	77
12. Az intézményünk speciális szolgáltatásai.....	78
13. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere	79
13. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere	79
13. 1. Óvodánk írásos dokumentumai.....	79
13. 2. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése	79
13.3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése	80
13. 4. A helyi nevelési programunk bevalásának vizsgálata	81
Integrációs Program.....	83
Érvényességi nyilatkozat	93
Legitimációs záradék	94
Egyetértési nyilatkozat.....	95
Felhasznált irodalom	96

Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Kerepesi Napközi-otthonos Óvoda

Az óvoda pontos címe, telefonszáma:

Székhely:

2444 Kerepes, Szabadság u. 260.

Tel: 06-28-560-320, Fax: 06-28-560-321

e-mail cím: ovoda @ kerepes.hu

weblap: www.kerepesiovi. hu

Az óvoda fenntartója, címe:

Kerepes Város Önkormányzat

2144 Kerepes, Vörösmarty u. 2.

Az óvodához tartozó intézmények neve. címe:

1. Kerepesi Napközi-otthonos Óvoda Csicsergő Tagóvoda, 2145 Kerepes, Wéber E. u. 17.

06-28-508-290

2. Kerepesi Napközi-otthonos Óvoda Meseliget Tagóvoda, 2145 Kerepes, József A. u. 71-75.

06-28-508-295

Az óvodai csoportok száma:

15 csoport

Az óvoda igazgatója, a Pedagógiai program benyújtója:

Tajti Krisztina

Alapító okirat érvényességének kezdete: 2016. 12. 03.

A programot készítette az óvoda nevelőtestülete.

2.Helyzetkép az óvodáról

Városunk Pest megyében, Budapesttől alig 20 km-re elhelyezkedő helység. Valamikor nagyrészt tótok lakta falu volt, akik ápolták a néphagyományokat, s a nyelvet.

Napjainkban egyre többen költöznek a fővárosból és egyéb településekről a községbe.

Jelentős a cigány lakosság létszáma is. Így a populáció igen változatos képet mutat. Ezt a sokszínűséget igyekszünk összefogni a népi hagyományokat őrző programmal.

A Kerepesi Napközi-otthonos Óvoda három feladat-ellátási helyen (egy székhelyintézményben és két tagintézményben) végzi az óvodai nevelés szakmai feladatait.

Szakmai és intézményi működésünket közös Pedagógiai programunk, SZMSZ-ünk és Házi rendünk, valamint a mindhárom feladat-ellátási helyre egyaránt vonatkozó óvodaigazgatói munkaterv szabályozza, azonban a megvalósításnál nagy befolyással bír az egyes óvodák fizikai elhelyezkedése (környezeti adottságai) mellett az oda járó családok, gyermekek szociokulturális helyzete is. (A Szivárvány Székhely-intézményben a Forrás Művelődési Ház és a Szabó Magda Városi Könyvtár, valamint a Széchenyi István Általános Iskola közelsége és a „régikerepesen” még élő és népi hagyományokat ápoló közeg, míg az ún. szilasi oldalon lévő két tagintézmény esetében a természet közelsége, valamint a Csicsergő Tagóvodában lévő sószoza rendszeres látogatása adja az egyediséget.)

Jelenleg 15 óvodai csoportban 375 gyermeket tudunk fogadni.

Csoportjaink osztott és részben osztott csoportszerkezettel működnek, a Csicsergő Tagóvodában működő német-magyar kétnyelvű nemzetiségi nevelést folytató csoportjainkban vegyes életkorú óvodai csoportokban folyik a német nyelvvel való játékos ismerkedés.

Épületeink helyenként szűkös, de megfelelő komforttal rendelkeznek, ennek ellenére belső felújításaikra fokozott figyelmet kell fordítani. E mellett a külső környezet átalakítását is szükséges formálni a kor szellemének, követelményeinek megfelelően.

Városunk kulturális életének központja a Forrás Művelődési Ház. Sok színes, változatos programmal szolgálja a város gyermekeinek életét.

Alapelveink:

- A gyermeki személyiségből kiindulva, olyan nyugodt, családi légkör kialakítása, amelyben a kisgyermek szeretetet, megbecsülést, elfogadást élvez.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek fejlődését, a gyermek egyéni képességeinek a kibontakozását.
- Fontosnak tartjuk a különbözőség tiszteletben tartását és elfogadását.
- Az óvónő "modell" nyújtó szerepe mindennapi életünkben jelen van, hiszen az óvónő maga is benne él a gyerekek közösségében, irányítja, támogatja, formálja azt.
- Az egészséges életmódra nevelés, a testi nevelés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítására-, a környezettudatos magatartáshoz -, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítását meghatározó elvek.

Gyermekképünk

Gyermekeink - az óvodába lépés pillanatától – életkori sajátosságaiknak megfelelően éljük mindennapi életüket. Érdeklődéssel, aktív ismereteket befogadó és nyújtó magatartással vegyenek részt az óvoda közösségében. Sokszínű tevékenységükkel a társas együttműködésre, szerepvállalásra képes kisgyermekek jelentős hatást gyakorolnak társaikra, formálják a közösséget, serkentik a szocializációt. Gyermekeink társas kapcsolatát jellemezze a tolerancia, a különbözőség elfogadása. Érdeklődjenek egymás iránt, s fogadják el a közösség akaratát, a nemek társadalmi egyenlőségét.

Szeretnénk, ha óvodásaink a közösség elhagyása után önmagukat vállalni tudó, kreatív, gondolkodó emberekké válnának. Az óvodában szerzett tapasztalataik hozzásegítenék őket ahhoz, hogy boldoguljanak az élet minden területén. Érezzék fontosnak, hogy közösségben élnek, használják ennek előnyeit, de vegyék észre a segítségnyújtás szükségességét is.

Olyan mindennapi nevelési alaphelyzetek megteremtését tartjuk szükségesnek, amelyre a tevékenység a jellemző, hiszen a kisgyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.

A példamutatás, az együtt cselekvés, a szeretet, a gondoskodás, mind-mind segíti őket az élet dolgaiban való eligazodásban.

3. 1. Az óvoda személyi feltételei

Célunk: az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájának megvalósítása.

Óvodánkban az álláshelyek száma összesen:	57 fő
Óvodaigazgató (szakvizsgás-függetlenített)	1 fő
Szakvizsgázott pedagógus	4 fő
Felsőfokú végzettségű pedagógus	18 fő
Szakközépiskolát végzett pedagógus	2 fő
Pedagógiai asszisztens	5 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	15 fő
Szakképesítés nélküli dajka	0 fő
Óvodatitkár	1 fő
Udvaros - Karbantartó	1 fő
Konyhai dolgozók	4 fő

2.1.1. Pedagógusképünk

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a kisgyermek áll. Az óvodapedagógusok személyisége meghatározó a gyermekek számára.

A gyermek szűkebb és tágabb környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődést segítő pedagógus attitűd alapvető elvárás az óvodapedagógusokkal szemben.

Olyan az óvodapedagógusok személyisége, akikre a gyermekek szeretete, megértése, elfogadása jellemző. A szülők iránti tisztelet, együttérzés, segítőkészség, jó kapcsolattartás az együttnevelés kialakítása és ennek formálását tartják szem előtt. Nevelőtestületünk szakmailag felkészült. Fontos, hogy képesek legyünk a megújulásra s igényünk, legyen az önképzésre, fejlődésre. Kezdeményezők, önállóan tevékenykedők, s a különbözőség elfogadását bíró pedagógusok legyünk. Pedagógus társainkkal együttműködők, megértők, egymást tisztelők és megbecsülők. Alakuljon ki és pozitívan fejlődjön a felnőtt közösség kapcsolata.

2.1.2. A Kerepesi Napközi- otthonos Óvodában dolgozó óvodapedagógusok felkészültségét jellemezze:

Módszertani kompetenciák:

- A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Különböző problémahelyzetek biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
- Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát.
- Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.
- A differenciálás megfelelő módja, formája jellemzi.
- Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.
- Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket.
- A pedagógus az életkori sajátosságuk figyelembe vételével választja meg a nap folyamán alkalmazott módszereket.
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus.
- Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítik.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.

- Pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.

A pedagógiai folyamatok tervezésére és a hozzájuk kapcsolódó önreflexióra irányuló kompetenciák:

- Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva tanulási-tanítási egységekre (tematikus terv, heti ütemterv) és tevékenységekre (pl. játék- és munkatevékenység) bontva tervezi meg.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit stb.
- Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.
- A gyermeki tevékenységet a céloknak megfelelően, logikusan építi fel.
- A gyermeki tevékenységet, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.
- Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, és az együttműködés megismerését.
- Alkalmazza a differenciálás elvét.

Kompetencia a tanulás támogatására:

- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
- Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- Kihhasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető

tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.

- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét és a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.
- Az önálló tapasztalatszerzés – a játékhoz és egyéb tevékenységekhez – az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.

A gyermekek személyiségének fejlesztéséhez és az egyéni bánásmód érvényesüléséhez szükséges kompetenciák:

- A gyermekeket, személyiségük sajátosságait megfelelő módszerekkel, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli.
- A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli.
- A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.
- Felismeri a gyermek személyiségfejlődésének nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani – esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni.
- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki és ezeket hatékonyan meg is valósítja.
- Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítésére irányuló kompetencia:

- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.
- Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt.
- A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.
- Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőségeket biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.

- Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
- Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és a szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.
- Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabály-alakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.
- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli.
- Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének értékeléséhez, elemzéséhez szükséges kompetenciák:

- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.
- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységnek megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

A kommunikációhoz, szakmai együttműködéshez és a problémamegoldáshoz szükséges kompetenciák:

- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, és kedvező feltételeket alakít ki.
- Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel és szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, képes másokat meggyőzni és ő maga is meggyőzhető.
- Óvodai tevékenységei során feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményigazgató, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődés érdekében.

A szakmai felelősségvállaláshoz és a szakmai fejlődéshez szükséges kompetenciák:

- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményiekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködésnek.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

2. 2. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodáink épületei jó szolgálatot tesznek közösségünk gyermekeinek elhelyezésében. Egyik épület sem óvodai célokra épült. A belső átalakítások után a székhely óvodában 3 foglalkoztatót alakítottak ki; hozzá a kiszolgáló helységeket több - kevesebb hiányossággal. A szilasligeti városrész óvodai foglalkoztatói méreteikben megfelelőek, itt a kiszolgáló helységek bővítése megtörtént.

Külső környezete az óvodáknak megfelelő. Nagy zöld területek és árnyékot adó fák biztosítják a gyermekek jó közérzetét. Udvari játékaink biztosítják a gyermekeink mozgásfejlődését és elősegítik ügyességük, erejük fejlesztését, ennek ellenére akad még tennivaló. A kor szellemének megfelelően több korszerű, természetes anyagból készült játékeszközre van szükség. A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adóttak, karbantartásukra, folyamatos bővítésükre továbbra is szükség lesz.

2. 3. Az óvodánk a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

A játéktevékenység eszközei:

Mindhárom óvodánkban csak az alapvető játékeszközöket tudjuk használni. Az éves költségvetésből csak minimális összeget tudunk fordítani játékeszközök beszerzésére, költségvetésen kívüli összegből /pályázatok, szülői adományok) próbáljuk pótolni a szükséges eszközök bővítését.

Programunk megvalósításához feltétlenül szükséges olyan játékeszközök beszerzése, amely a természetes anyagokat helyezi előtérbe. Szükséges még ezen felül a mai kornak megfelelő értelem és képességfejlesztő játékok bővítése.

Folytatni kell az udvari játékok fejlesztését, bővítését és szem előtt kell tartani a természetes anyagok által nyújtott lehetőségeket. Kiemelt szerepet kell, hogy kapjon gyermekeink mozgásfejlesztése, ehhez feltétel az udvari játékok összetételének javítása, továbbfejlesztése.

Az óvodai tanulás eszközei

Pedagógusaink folyamatosan figyelik a tanulást segítő eszközök fejlődését. Sok eszközt maguk a pedagógusok készítenek. Ehhez próbálják az anyagokat beszerezni. Ezen felül szükségesnek tartjuk a költségvetésből elkülöníteni a minőségi eszközök beszerzésére fordítandó összeget.

A Szivárvány Székhely-intézmény felújítása 2017. őszén megtörtént, a gyönyörűen és korszerűen felújított épületet 2017. november 06-án vehettük birtokunkba.

A Csicsergő Tagóvoda régi épületrészen a tetőszerkezet felújítására 2018. decemberi befejezéssel került sor, a Meseliget Tagóvoda felújítása – szintén pályázati forrásból – 2019. nyarán valósult meg, amelynek legégetőbb feladata az utólagos talajvíz elleni szigetelés volt, korszerűsítése elengedhetetlenül fontos feladattá vált. Az épület tetőfelújítását pályázati forrásból kívánja megoldani a Fenntartó a közeljövőben.

Mese - és szakkönyvellátottság

Mesekönyv ellátottságunk még fejlesztendő, minimális a törzsállományunk, az óvónők elsősorban a saját könyveikből dolgoznak. Az állomány pótlására igen nagy szükség van. Folyóirat ellátottságunk szűkös. Nem minden olyan szaklap, amely munkánkat, informáltságunkat segítené áll óvodáink rendelkezésére. Ez a szakkönyvek terén is így van. A rohamos fejlődés nehezen követhető, de a gyorsuló világban ez elengedhetetlen. Feltétlenül szükséges a költségvetésből ezekre a célokra elkülöníteni.

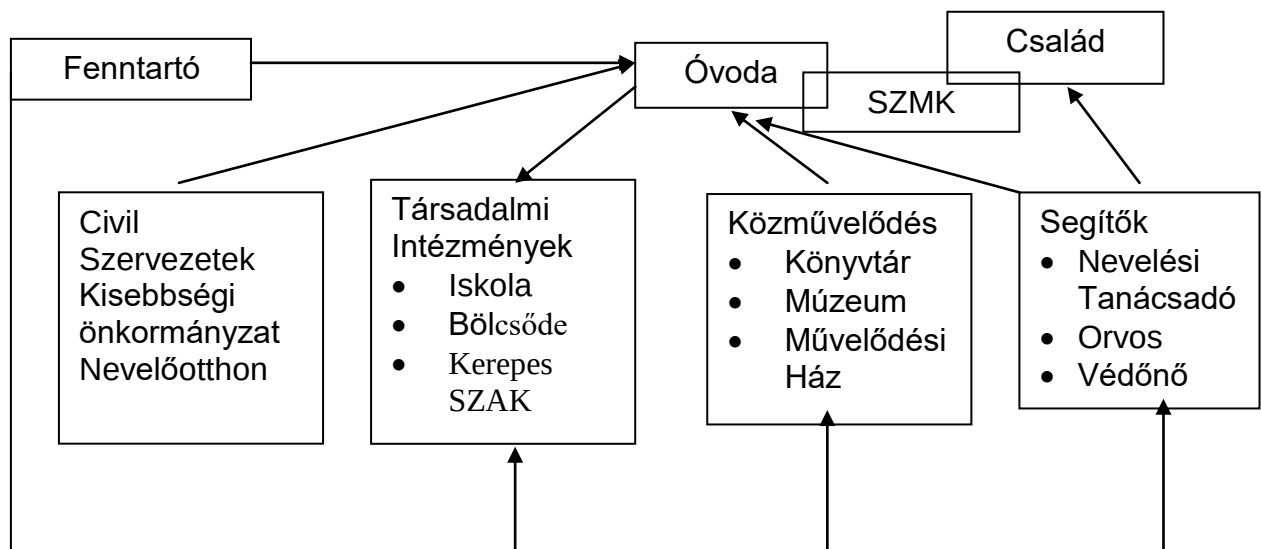
Eszközökkel rosszul ellátott területek a következők: a játék, a játékos tevékenységek, az ének-zene, a kézimunka, a mese-dramatizálás, a külső világ megismerése és a munka jellegű tevékenységek. Programunk megvalósításához további fejlesztésekre van szükség.

Bővítenünk kell a fejlesztőjátékok állományát. A hagyományőrző program megvalósításához fejlesztenünk kell az audiovizuális eszközeinket. A mozgásfejlesztés fokozása érdekében, a mozgásos játékok eszköztárának bővítése és az udvari játékok fejlesztése szükséges. A természetes anyagok kelléktárának gyarapítása folyamatos fejlesztést igényel.

Hagyományaink:

- Ünnepek ápolása:
 - A gyermekek születésnapjai
 - gyermeknap
- Egyéb ünnepek:
 - szüret, - Mikulás, - Luca nap, - Karácsony, - Farsang, - Húsvét,
 - Anyák napja, - Évzáró, - Ballagás, - Majális, - kirándulások
- Bábszínház

Kapcsolatrendszerünk

Tagóvodáink között a kapcsolattartás nevelőtestületi értekezletek, közös rendezvények, továbbképzések, team munkák, átjárható szakmai munkaközösségek és közös kirándulások formájában valósul meg.

Társintézményekkel, folyamatos és hagyománymegtartó a kapcsolatunk. (Család, iskola, bölcsőde, Művelődési Ház, Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Fenntartó, nemzetiségi önkormányzatok...)

3. Óvodánk alapvető céljai

A családi nevelést kiegészítve, családi légkörben, a különböző szociális helyzetekben lévő gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése és gyermeki személyiségük kibontakozása.

A gyermekek testi, szellemi, szociális fejlődésének biztosítása, az egyéni képességekhez igazodva. A gyermekek iskolaérettségének elérése, életkoruknak megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazásával. Értékvó magatartás kifejlesztése, mely kiterjed a kultúrára, a természet - és hagyományápolásra és a környezetbarát gondolkodásra egyaránt.

3. 1. Óvodánk alapvető feladatai

- Egészséges óvodai környezet megteremtése. Óvodásaink egyénenként változó testi-lelki szükségleteinek maximális kielégítése.
- Értelmileg, érzelmileg, szociálisan fejlett gyermekek nevelése, akik érdeklődő, közösségi érzelmekkel bíró, segítőkész, egymást elfogadó és tisztelő egyéniségek.
- Környezettudatos magatartás kialakításához-, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítása.

Az óvoda mindennapjaira legyen jellemző a játék, gazdag és változatos tevékenység. A játékon keresztül fejlesszük és bővítsük gyermekeink ismeretanyagát, melyet szinte észrevétlenül sajátítanak el.

4. Bevezetés

Nevelőtestületünk azért vállalkozott a néphagyományőrző program megvalósítására, mert felismertük, hogy a magyar nép kulturális értékeinek átadása az alkotó, harmonikus gyermeki személyiség kibontakozásának egyik hatékony forrása.

Programunk sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás éreztetése ható eszközrendszerével gazdagítja.

A családoktól egyre kevésbé lehet elvárni a múlt értékeinek átadását. Az óvodai nevelés folyamatában a népi kultúra azon elemei építhetők be, amelyek igazodnak a gyermek életkori fejlődéséhez, sajátosságaihoz és a mindennapi életet gazdagítják. Néphagyományőrző szemléletű óvodai nevelésről akkor beszélhetünk, ha a népi hagyományok ápolása az egész nevelési folyamatot áthatja és az a mindennapok gyakorlatában jelen van.

Ahhoz, hogy programunk mennyire kötődik lakóhelyünk hagyományainak, szokásainak továbbvitelére, szükséges egy kis rövid történeti áttekintés.

Óvodánk Kerepesen helyezkedik el.

Községünk évezredek óta lakott település. Már a rézkorban is éltek itt emberek.

A vízben (Rákos- Szilas patak) halban, vadban gazdag vidék a honfoglalás idején fejedelmi szállás területe lett.

Kerepes első okleveles említése 1274-ből való.

A kerep szó pedig csónak ill. révátkelésre alkalmas vízi járművet jelentett.

Tehát itt csónakkészítő, úgynevezett szolgáló népek éltek, s bár a Duna ma távol esik Kerepestől, a X. században a környék vízrajza egészen másképp festett, a Duna számos mellékága volt itt található. A terület a középkorban többnyire egyházi kezelésben állott. Előbb a váci püspökség, majd a mogyoródi apátság fennhatósága alá tartozott.

A lakatlan vidékre, a trónra lépő Habsburgok messzi vidékről dolgos kezű embereket hívtak. Adókedvezményekkel csalogatva őket, hogy a török hódoltság után megcsappant lakosságszámot pótolják és így a pusztaság virágzó termőföldé váljon. Ekkor települtek ide szlovák, német és más vidékek magyarja is. A falu fejlődése szorosan kötődött az országéhoz. Az 1848/49.években Kerepes határában voltak össze azokat a csapatokat, amelyek a tavaszi hadjárat győztes csatáit vívták meg.

A XIX.– XX. sz. fordulóján a település egyre jobban kapcsolódott a fővároshoz. A megépült HÉV vonalán először csak a környéken termelt gyümölcsöt, zöldséget vitték a piacra, később egyre több itteni lakos utazott budapesti munkahelyére.

Kerepesen igen sok szép néphagyomány él, melyeknek jelentős része a naptári hónapokhoz, az évszakok változásaihoz, napfordulókhoz, a természet örök körforgásához kapcsolódik.

Életmódszervezésünk alapja szintén a négy évszak körforgása. Az ünnepek, a jeles napok és a természet főbb eseményei gyakran szorosan kötődnek egymáshoz illetve egymásba is olvadnak. A hétköznapi és ünnepi teendőket, életünk fontos mozzanatait befolyásolják a természet változásai, ezért az óvodai élet fő tevékenységei, témái szükségszerűen környezettartalmúak.

Valljuk, hogy a gyermeki személyiség egészére ható nevelési feladatokat csak a nevelési területek egymásra épülésével, a köztük lévő kapcsolódási lehetőségek felismerésével, kihasználásával lehet eredményesen megvalósítani.

Programunkban a művészeti eszközök spontán, szituációhoz illeszkedő tartalmi jegyeit felhasználva a létezés élményét sokszínű érzelmi hatással fokozzuk. Így válik

az élménybefogadás szintjén a gyermek számára megragadhatóvá az őt körülvevő világ.

A szűkebb és tágabb környezettel való folyamatos, közvetlen, aktív kapcsolat biztosítja a gyermek önkéntes, örömmel végzett tevékenységformáiban kreatív ötleteik kipróbálási lehetőségét.

Nevelésünket környezet-centrikussá kívánjuk tenni, melyben közvetítő elemként hozzájárul a népszokások ápolása, az anyanyelvi nevelés a népi mondókák, népmesék eszközeivel. Ezen keresztül megteremtjük a természet megbecsüléséhez, megóvásához az érzelmi alapot, ezáltal közvetetten hozzájárulunk a gyermek környezeti neveléséhez, természetszerető, környezetbarát felnőtté válásához.

„Hozzon a gyerekeknek mindenki amit tud, játékot zenét, örömet”

Kodály Z.

Nem engedhetjük, hogy a forrás kimerüljön. Ez csak rajtunk, pedagógusokon és szülőkön múlik. Bízunk abban, hogy gyermekeink is továbbadják az ő gyermekeiknek azokat az ismereteket, amelyeket tőlünk szereztek. Ekkor elmondhatjuk, hogy tettünk valamit a népi hagyományaink, játékaink fennmaradásáért s a természet szeretetéért, megóvásáért.

Településünk iskolai tantervében is szerepel a néphagyomány értékeinek átadása, a környezeti kultúra megóvása. Így együttműködve az általunk nevelt gyermekek nép- és hazaszeretete s természettudatos magatartása mélyről fakadó és hiteles lesz.

*"A hagyomány minden embernek visszaadja önmagát."
(Hamvai)*

5. Az óvodánk célja, feladata

5.1. Célunk

Az óvodásaink nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése. A gyermek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

5.2. Nevelési feladatunk

Az óvodások testi-lelki szükségleteinek kielégítése az érzelmi, erkölcsi, szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásával, állandó értékrenddel. Mindezekben belül: az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés, valamint az egészséges életmód alakítása.

Az erkölcsi-szociális érzelmek alakítása, értékorientált közösségi nevelés

A gyerekek életét meghatározó szokásrendszer minden csoportnak sajátos légkört ad. Ez alapja a biztonságos, derűs, szeretetteljes közösségi életnek, amiben a gyerekek társas kapcsolatai, erkölcsi tulajdonságai, szokásai, normái kialakulnak. A közös élmények, a közösen végzett tevékenységek, a közös együttlétek, a közös munka olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az egymás iránti figyelmesség, megértés, felelősségérzet, tolerancia.

Segítjük, támogatjuk a gyerekek között létrejövő kapcsolatokat, barátságokat, kisebb csoportok kialakulását, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kibontakozását.

A mindennapi testi-lelki edzés biztosításával fejlesztjük a gyerekek erőnlétét, alkalmazkodóképességét, harmonikus testi fejlődését.

Az esztétikai érzelmek alakítása

A gyermekek esztétikumhoz való szoktatását a széphez való belső viszonyunkkal tesszük elérhetővé. Az esztétikai ízlést alapozó élmények kiváltását komplex esztétikai hatásokkal érhetjük el, ezért összekapcsoljuk a mindennapi élet, a természet és a művészetek esztétikáját. A hagyományosan értelmezett művészeti nevelés, irodalom, zene, népművészet, képzőművészetek megismerése mellett az újabban megjelent művészeti ágak film, televízió is hatnak a gyerekek fejlődésére. Negatív hatásait nem kerülhetjük ki, nem tilthatjuk meg, ezért pozitívan próbáljuk beépíteni a nevelésünkbe.

A természet esztétikája magában foglalja a bennünket körülvevő táj, a természeti jelenségek szépségeit. A gyerekek szívesen tartózkodnak a szabadban, gyönyörködnek a természet szépségeiben, kíváncsian figyelik a táj, a növény-állatvilág, az évszakok változásait. De nem csak az "érintetlen" természet

szépségeiben lehet gyönyörködni, hanem az alakított környezetben is: kertek, parkok, épületek; lakások, stb. Sétáink során számtalan lehetőség adódik a csúnya és a szép meggláttatására. Környezetük önálló felfedezésével lehetővé tesszük a környezetvédelemhez, a környezetalakításhoz, a környezet esztétikájához kapcsolódó érzelmi viszonyuk kialakulását. A felnőttek példája nyomán a gyerekek tudomást szereznek a természetben való helyes viselkedésről, például nem dobják el a hulladékot, nem tördelik le a fák, bokrok ágait...

Fontos feladatunknak tekintjük a mindennapi élet esztétikájára való figyelemfelhívást. Ide tartozik a viselkedés, illem, beszéd, öltözködés, tisztálkodás, étkezés szokásainak megismerése, gyakorlása.

Az intellektuális érzelmek kialakítása

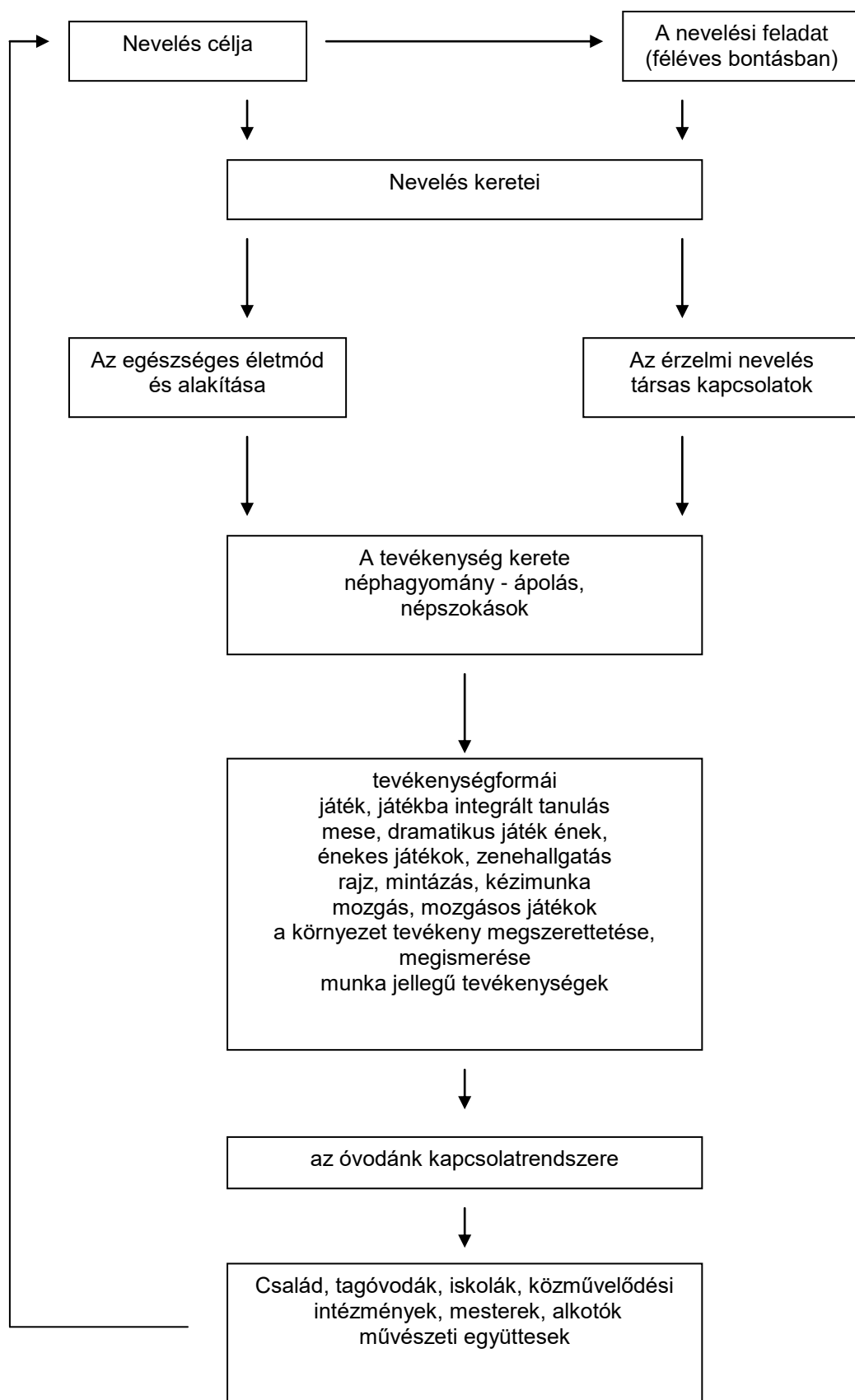
A gyermekek kíváncsiságára, érzelmeire, érdeklődésére, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzésekkel tesszük lehetővé, hogy egyre több ismeretet szerezzenek az őket körülvevő szűkebb - tágabb környezetről. A környezet élményekkel telített befogadása, megismerése segíti őket abban, hogy jól tájékozódjanak, biztonsággal mozogjanak környezetükben.

A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek, a környezetben gyűjtött tapasztalatok élményszerű átélése, újrendezése során érdekes problémahelyzetekkel találkoznak a gyerekek. A problémák megoldása segíti az egyszerű gondolkodási műveletek kibontakozását, logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlődését.

Az érzelmi biztonságot nyújtó kommunikatív formák - ölbeli játék, arcsimogatók-, majd a meghitt beszélgetések és "meghallgatások", kommunikációs játékok, beszélgető körök segítségével alakítjuk, erősítjük a gyermekek beszédkedvét, beszédaktivitását.

A minden gyermek számára érzelmi biztonságot, védettséget nyújtó, átlátható környezettel, a felnőttek személyes jelenlétével, mintájával, az alkotásra inspiráló eszközök állandó biztosításával segítjük a gyerekek önkifejezését, hogy gondolataikat, érzelmeiket szóval, mozgással vagy a vizuális eszközökkel szabadon megjeleníthessék.

5. 3. Nevelési gyakorlatunk rendszerábrája

5. 4. A nevelés alapvető keretei

5.4. 1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

Egészséges életvitel és a rendszeres egészségfejlesztő testmozgás igényének alakítása, egészségvédelem. A gyermek egészségének óvása, megőrzése, betegségek megelőzése és a kulturált egészség-megőrző környezet védelméhez és megvalósításához kapcsolódó szokások alakítása.

Feladataink:

Az óvodapedagógus teljes életvitelével, megjelenésével, beszédével természetes módon képviseli az egészséges életvitel, életmód igényét a gyermek felé. Attitűdje, hozzáállása, szemlélete minden helyzetben ezt erősíti. Mintaadó szerepe döntően meghatározó abban, hogy a gyermek egészséges életvitel iránti igénye kialakuljon.

Az óvodai nevelés minden területén biztosítja az óvodapedagógus az egészséges életmód és kulturált életvitel, az egészséges és biztonságos fejlődést és a betegségmegelőzés feltételeit.

A közösségért végzett munka folyamataiban, a jó szokások elsajátításában a gyermek saját tevékenységeiben megerősödik, önállósági törekvése fokozódik, magabiztossá válik és alkalmassá arra, hogy mindezeket megváltozott környezetben is biztonsággal képviselni tudja.

Olyan egységes és következetes szokásrend kialakítását tartjuk fontosnak, amely megsegíti a gyermekeket a felnőttől való fokozatos függetlenedésben, az önállóság megszerzésében.

Elsődleges feladatunk, hogy a speciális szükségletű gyermekeket állapotukhoz mérten olyan önállósági szintre juttassuk el, hogy saját személyükkel kapcsolatos teendők ellátását - lehetőség szerint - önállóan elvégezzék.

Fontos számunkra, hogy pedagógiai munkánkban érvényesüljön a testi – lelki egészség összhangja a felnőtt és a gyerek közösségben egyaránt.

Fontosnak tartjuk ezen területen is a szülőkkel való hatékony együttműködést.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése,

Az óvodába történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt, minél alaposabban megismerni a gyerekeket. A családlátogatás tapasztalatai alapján a gyerekekről anamnézist és szociokulturális feljegyzést készítünk. A gyermekek gondozásakor megértő, meghitt viszony kialakítására törekszünk, tapintatosan közeledünk hozzájuk, így ők is elfogadnak bennünket.

A fokozatosság betartásával arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően, a családdal együttműködve alakítjuk ki. Az egészségügyi szokások pontos menetét a csoportban dolgozó dajka nénikkel megbeszéljük, hogy azonos követelmény szintet állítsunk a gyermekek elé. A napi háromszori étkezést biztosítjuk, de ez nem minden esetben elég változatos, nem mindig a gyerekek életkorának megfelelő. Kevés tej, tejtermék, gyümölcsöt kapnak a gyerekek, melyen szeretnénk változtatni. A központi étrendet emiatt

kiegészítjük a gyerekek által hozott gyümölcsökkel, az ebből közösen elkészített gyümölcslevekkel, vitaminsalátákkal.

Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk - a főzőkonyhával együttműködve – elérni, hogy óvodás gyermekeink étrendjében csökkentsük a magas cukortartalmú ételek és italok, valamint a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztását, illetve erre a szülők figyelmét is felhívjuk.

Az étkezések azonos időpontban, 3 órás időközökre elosztva, kulturált körülmények között zajlanak. A tízórai folyamatos (a középsős és nagycsoportos korú gyermekek számára), az ebéd kötött időtartamú, de figyelembe vesszük a gyerekek tempóját, egyéni szükségleteit. A gyerekek tisztaságigényének kialakításához szükséges alapvető feltételeket biztosítjuk. Ezeket a tevékenységeket szükségleteiknek megfelelően önállóan elvégezhetik (kézmosás, orrtörlés, mosdó használata). Ügyelünk itt is a fokozatosság betartására.

Az öltözködésnél a rétegeességet hangsúlyozzuk a szülők körében is. Fontosnak tartjuk, hogy ruházatuk tiszta, ízléses és praktikus legyen és ezt önmaguk is igényelik. A gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítését a változatos udvari játékokkal, a sokféle, sokirányú mozgásos szabályjátékokkal, a népi dalos játékokkal és a körjátékokkal biztosítjuk. Sétákat szervezünk. A kicsiknek rövidített időtartamút, a nagyobbaknak hosszabbakat, s ezzel is igyekszünk a gyerekek mozgásigényét kielégíteni. A mindennapi mozgás után a gyerekeknek szükségük van hosszabb - rövidebb ideig tartó pihenésre. A nyugodt pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket (szellőztetés, csend, nyugalom). Mindig egy mesével, altató mondókéval csendesítjük le, nyugtatjuk meg a gyerekeket, a különböző alvásigényeket figyelembe vesszük.

A gyerekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermek szüleit azonnal értesítjük. Amíg nem érkeznek meg, gondoskodunk a gyermekről. A fertőzések elterjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel igyekszünk elkerülni.

Az esetleges ágybavizelést tapintatosan kezeljük, igyekszünk a szülőkkel közösen az okokat megkeresni és kiküszöbölni. Az egészségük megőrzéséhez fontos, hogy edzettek legyenek, ezért minden időszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn, futkározhatnak, szabadon mozoghatnak. Hűvösebb idő esetén is kihasználjuk az óvoda udvara adta lehetőségeket. Télen közösen szánkózzunk, csúszkálunk, hógolyózzunk.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet biztosítás

A lehetőségeinket figyelembe véve igyekszünk olyan esztétikus, színharmóniát sugárzó, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását. Óvodáink tágas udvara sokféle lehetőséget nyújt a változatos játéktevékenységekhez. Esztétikai szépségét az ízlésesen kialakított virágoskertek, bokrok és cserjék adják. Talajfelületét igyekszünk

változatossá tenni, jelenleg füves, homokos és betonos részek váltják egymást. A sok fa és bokor meleg, napsütéses idő esetén is árnyékot biztosít.

A nagy, szabad füves terület alkalmat ad a szervezett mozgásos tevékenységekre. A gyerekek szabad mozgását, edzését a különböző ügyességi játékokkal, mászókákkal, biztosítjuk. A fedett teraszok berendezését a csoportszobában feleslegessé vált bútorokkal és játékokkal pótoljuk. Itt biztosítunk lehetőséget a változatos szerepjátékokra, műhelymunkákra, szabályjátékokra. A kellékeket úgy helyezzük el, hogy azok felkeltsék, illetve serkentsék a gyerekek játékkedvét.

A többfunkciós csoportszobák alapterülete a létszámnak megfelelő, bútorzata a kor szellemének megfelelően berendezett. A különböző játéktevékenységekhez elkülönített kuckókat, mesesarkot alakítunk ki, amelyet ízlésesen, esztétikusan rendezünk be. Minden csoportban van egy olyan sarok, amelyet az évszaknak megfelelően alakítunk ki, ott helyezzük el a séták során gyűjtött "kincseket".

Óvodánk nem minden csoportja rendelkezik külön öltözőhelyiséggel, így az esetenként közös öltöző helyiségekben elhelyezett szekrényekben tárolhatják a levetett ruhadarabjaikat. A szervezésnél ügyelünk arra, hogy a csoportok külön - külön használják a helyiséget, elkerüljük ezzel a zsúfoltságot.

Óvodánk egyes részeiben két csoportra egy mosdó és mellékhelyiség jut, ami a gyermekek létszámához képest kevés.

A WC-ék függönnyel elválasztva a mosdóktól, így önálló használatra alkalmasak. A mosdóban megfelelő méretű eszközök vannak, minden gyereknek külön fogmosó felszerelése, fésűje, törölközője van. A fürdőszobában a tevékenységek helyes sorrendjének elsajátítását pedagógusok, dajka nénik, pedagógiai asszisztensek segítik.

A programunk megvalósításához folyamatosan kialakítjuk az esztétikus ovigalériát, ahol kiállításokat rendezünk. Az óvodások számára természetfilmeket és zenei-nevelést segítő filmeket vetítünk esetenként, amelyek megtekintése során esztétikai élményekkel gazdagodhatnak a gyermekek.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

Tudnak önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodni, fogat mosni, fésülni, amikor azt szükségesnek érzik.

Önállóan használják a mosdót. Köhögéskor, tüsszentéskor igénylik a zsebkendő használatát, helyesen fújják ki az orrukat.

- Esztétikusan megterítenek, vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára.
- Ismerik és alkalmazzák az evőeszközök helyes használatát.
- Tudnak önállóan szedni az ételből, önteni a folyadékból, eldöntve, hogy mennyit tudnak elfogyasztani

Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki - begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik. Kialakul bennük a tiszta, esztétikus környezet igénye.

5. 4. 2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált nevelés és a társas kapcsolatok

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Feladataink:

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

A gyermek - gyermek, a felnőtt - gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó derűs, családi légkör megteremtését. Már a beszoktatásnál törekszünk arra, hogy a gyermekeket kedvező hatások ériék. Meleg, érzelmi támaszt nyújtó környezetet alakítunk ki, ahol a gyerekek ötletei, elképzelései is érvényesülnek. A csoportszobában, a mosdóban, az udvaron szabadon mozoghatnak a megfelelő biztonság mellett.

Minden csoportnak hagyomány- és szokásrendszere, szimbóluma van, amely sajátos légkört biztosít, ami mélyíti összetartozásukat. Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Így betekintheznek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. Megismerkedünk az otthon kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedves tárgyaikat, játékaikat. Jeleiket előzetes megbeszélés után kapják a gyerekek. Megmutatjuk a testápolásnál és az étkezésnél szokásos tárgyakat és azok használatát. Már a beszoktatás ideje alatt játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyerekek egyéni képességeit, tempóját. A nehezen beilleszkedő gyermekeket mondókával, dallal, öbéli játékkal nyugtatjuk meg, Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra (simogatás, betakargatás, mesélés). Az 5-6-7 éves gyermekek segítenek a kisebbeknek a mosdóban és az öltöztetésnél. A családi légkör megteremtése segíti a társas kapcsolatok alakulását. Mindehhez tevékenykedtető élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amely formálja egymáshoz való viszonyukat. A bátortalanabb gyerekeket odafigyeléssel, bátorítással segítjük az előrelépésben, örülünk apró sikereiknek.

A gyermek pozitív kapcsolatait csak úgy alakulnak ki, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságérzetük kialakulását segíti elő az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy állítjuk, hogy az adott közösség meg tudjon felelni az elvárásoknak. Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük egyéni sajátosságaik figyelembevételével. Bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel az együttneveléshez, így megismerhetjük a gyerekek egyéni jellemzőit, melyek segítik az egyénre szabott nevelésünket.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában fontos, hogy megértsük a gyermek érzelmeit. A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk a pontos határok megjelölésével. Elvárásainkat röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg. A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására. A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat. A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekekkel óvodai pszichológus és logopédus is foglalkozik.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak az óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban és tettekben is kifejezik.
- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok megszegése esetén.
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek.
- Szeretettel fogadják a csoportba érkező vendégeket.
- Meghallgatják egymást és a felnőtteket.
- Képesek nyugodtan ülni, a tevékenységeket türelmesen befejezik.
- Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktushelyzetekben tudnak egyezkedni.
- Tudnak kezdeményezni.

5.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Feladataink:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással (javítgatás nélkül) és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges nagy figyelmet fordítanunk.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermeknek a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Kommunikációjuk fejlettségét a felnőtt – gyermek és a gyermek - gyermek kapcsolatában a nyíltság jellemzi.
- Szívesen beszélnek, gazdag szókinccsel rendelkeznek.
- Beszédük, ragozásuk nyelvtanilag helyes.
- Beszédtempójuk a magyar nyelvnek megfelelő, hangsúlyozásuk, beszédfolyamatosságuk természetes, hangszínük tiszta.
- Összetett mondatokat is használnak, valamint több összefüggést említve hosszabb szöveget mondanak egy-egy képről.
- Az elhangzott mondatok jelentését helyesen ragadják meg.

6. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Mottó: „ A fogyatékosok jelenlétükkel humanizálják a társadalmat és felhívják figyelmünket sérülékenységünkre!”

Jogi szabályozás:

- 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- Az 1993. évi LXXIX. törvény a Köznevelésről
- A 2/2005. (III.1.) OM rendelet 1. sz. melléklete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 14/1994.(VI.24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatról, és módosításai: 3/1998 (IX.9.) OM és 19/ 2004.(VI.14.)OM rendelet.
- 11/1994.(VI.8.)MKM r. 7 sz. melléklet IV. fejezete a speciális eszközökről
- Intézményi Alapító Okirat

Sajátos nevelési igény fogalma:

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, s megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Óvodánkban vállaljuk annak a kisgyermeknek az integrációját, aki:

- Szakértői bizottság véleménye alapján integráltan nevelhető,
- kerepesi,
- mozgássérült, vagy beszéd fogyatékos, vagy enyhén értelmi fogyatékos, vagy a nevelési-tanulási folyamatban akadályozott,
- fejlesztéséhez az intézmény rendelkezik a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel.

Az integrálás lehetőségének további feltételei:

- Mozgássérült gyermek képes legyen legalább segédeszköz nélküli helyváltoztatásra, segítséggel önellátásra, szobatiszta legyen, képes legyen kapcsolatteremtésre, szükségleteit ki tudja fejezni.
- Beszéd fogyatékos gyermek képes legyen kapcsolatteremtésre, szobatiszta legyen, szükségleteit ki tudja fejezni.
- Értelmi sérült gyermek tanítható, fejleszthető legyen az óvodai csoportban, képes legyen kapcsolatteremtésre, szobatiszta legyen, szükségleteit ki tudja fejezni.

- Autisztikus, pszichés fejlődési zavar miatt akadályozott gyermek alkalmas legyen a közösségi életre, ne veszélyeztesse önmagát vagy társait, szobatiszta legyen, szükségleteit valamilyen szinten ki tudja fejezni.

Az integráció általános elvei:

- Az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.
- A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.
- Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.
- Csoportba való beosztás előtt az óvónők személyesen találkoznak a kisgyermekkel és a szülőkkel. Csoportkialakításhoz a vezető óvónő figyelembe veszi az óvodapedagógusok véleményét.
- Három hónapos próbaidővel történik a felvétel. A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban élő gyerekek, felnőttek számára.

Az integráció nem megvalósítható, ha káros hatása van a SNI gyerekekre, a csoportra, a nevelőkre:

- Ha nem szolgálja a SNI gyerek fejlődését, szükségleteinek kielégítését.
- Ha óvodapedagógiai eszközökkel nem oldható meg a közösségi együttélés kialakítása a gyerekek között.
- Ha a pedagógus testi-lelki terhelése túlzott.

Befogadó szemlélet alapelvei:

„Az elfogadás mércéje az, hogy valaki mennyire hajlandó a saját értékén emberszámba venni egy sérültet, s mennyire hajlandó beengedni abba a világba, amelyikben valamennyien élünk.” (Zsebe-Bíró)

- Minden gyermek speciális. A pedagógus nem az átlaghoz igazodik, hanem minden gyermekben az egyedi, csak rá jellemző sajátosságokhoz.
- Bármely gyermeknél előfordulhatnak problémák. A problémák természetes velejárói a tanulásnak, nem kizárólagosan az egyénből fakadó gyengeség tünetei.
- A speciális megsegítés igénybevétele minden gyermek joga. Kiterjed az önismeret, a megismerési technikák, a differenciált bánásmód és az együttműködés biztosítására.
- A gyógypedagógus komplex segítséget nyújt a befogadó intézménynek.
- Egyéni fejlesztési terv készül minden gyermekre.
- A szegregációtól az inklúzióig az integráción keresztül vezet az út.

Szakértői Bizottság szakvélemények tartalmaznia kell:

- A SNI tényének megállapítását, annak okait,
- az integrált nevelés lehetőségét,
- nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket,
- intézmény kijelölését név szerint,
- kontroll vizsgálat időpontját (1. vizsgálat után 1 évvel).

Csoportszervezés elvei:

- Integráló csoportban maximum 22 gyerek mellett maximum 3 sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk (lehetőleg különböző problémával).
- Mozgássérültek integrációja 2017. ősztől már minden tagintézményben megvalósítható, a gyermek számára nem okoz gondot a lépcsőn járás. (akadálymentesítettek)

Az eredményes integrálás személyi és tárgyi szükségletei:

- Inkluzív, befogadó környezet az alkalmazottak, szülők és gyerekek részéről.
- Fogyatékosság típusának megfelelő utazó gyógypedagógus.
- Integráló csoportokban gyógypedagógiai asszisztens.
- Speciális segédeszközök (asztal, szék, mosdó, fejlesztő eszközök).
- Sérülés specifikus környezet (akadálymentes rámpa, kapaszkodók).
- Gödöllői Pedagógiai Szakszolgálat közreműködése (utazó gyógypedagógus, tanácsadás).
- Integráció folytatása a települési iskolában.

A sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai integrálásának célja:

- Közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) - óvodapedagógiai eszközökkel.
- Képességeik fejlesztése (vizuális, akusztikus, taktilis, motoros, és nyelvi) – gyógypedagógiai eszközökkel:
 - A hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani.
 - A meglévő ép funkciókat bevonni a hiányok pótlása érdekében.
 - Funkciók egyensúlyát kialakítani.
 - Speciális segédeszközöket elfogadtatni, használatukat megtanítani.
 - Egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni.
- Befogadóvá váljon az intézmény lelkiileg is.

Az integrációs folyamatban közreműködő partnerek és feladataik:

- ***Szakértői és rehabilitációs bizottság:***

Diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez, folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vizsgálja az intézményi feltételek meglétét.

- ***Szülő:***

Lehetősége a gyermekkel részt venni vizsgálatokon és terápiás foglalkozásokon. Kötelessége a gyermek fejlődése érdekében mindent megtenni.

- ***Gyógypedagógus:***

Értelmezi a SZB szakvéleményét, elvégzi a rehabilitációt, speciális egyéni fejlesztéssel, javaslatokkal segíti az óvodapedagógus munkáját, közreműködik a szülővel való kapcsolattartásban.

- ***Intézményfenntartó:***

Helyben biztosítja az integrált nevelés feltételeit, a szakértői bizottság felé adatokat szolgáltat az integráló intézményekről.

- ***Óvoda:***

A sérült kisgyermek részére is biztosítja a harmonikus, elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet. A gyermek iránti elvárásokat az állapotának súlyosságához, jellegéhez igazítja. Terhelhetőségét biológiai állapotához, személyiségjegyeihez igazítja.

- ***Óvodapedagógus:***

Individuális módszereket alkalmaz.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít.

Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti.

Nevelési helyzetek megoldása során alternatívákat keres.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.

Együttműködik a szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

6.1. Sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai:

- 1. Mozgáskorlátozott gyermek**
- 2. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ)**
- 3. Beszéd fogyatékos, súlyos akadályozott beszédfejlődésű gyermek**
- 4. Autisztikus gyermek**
- 5. Pszichés fejlődési zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és enyhe fokban akadályozott gyermek**

1. Mozgáskorlátozott gyermek

Mozgáskorlátozott az a gyermek, akinél veleszületett vagy szerzett károsodása, funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Típusok:

- végtagredukciós fejlődési rendellenesség, szerzett végtaghiány,
- petyhüdt bénulást kiváltó kórformák (miopátiák, izombetegségek – DMP, nyitott gerinc),
- korai agykárosodás utáni mozgás rendellenességek,
- egyéb maradandó mozgásállapot változás.

Cél a lehető legnagyobb mértékű önállóság elérése, pozitív személyiségjegyek, képességek erősítése, az ép és mozgáskorlátozott gyerekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása.

Kiemelt feladat:

- környezet megismerése mozgásos érzékelési lehetőségekkel is
- megtanult mozgások alkalmaztatása
- több játékidő és minden tevékenységhez elegendő idő biztosítása
- énkép, önértékelés fejlesztése
- függőségi beállítódás, sérültség tudat csökkentése
- társas kapcsolatok fejlesztése

Az egyéni fejlesztést szomatopedagógus végzi. „Mozgáskorlátozottak Óvodai Integrációja” minősített gyógypedagógiai program segítségével történik az integráció.

2. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ)

Feladat:

- spontán tanulás biztosítása

- társakkal való együttműködés kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- élmények, tapasztalatok biztosítása
- érzelmi, értelmi, motoros és szociális képességek fejlesztése

Egyéni fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársának irányításával óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus végzi. Súlyosabb esetben gyógypedagógus alkalmazása szükséges.

1. Beszéd fogyatékos, súlyos akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Az akadályozott beszédfejlődésű gyermekre jellemző az alacsony szintű anyanyelvi fejlettség, a beszédszervek gyengesége, a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya, szegényes szókincs, a beszédmozgásokról szerzett emlékek felhasználásának hiánya, grammatikai fejletlenség, az utánzó képesség gyengesége.

Típusok:

- megkésett beszédfejlődés
- centrális dyslalia (működésből fakadó beszédzavar)
- rinofónia (súlyos orrhangzóság)
- fejlődési dysfázia (a beszéd időbeli és strukturális zavara)
- elektív mutizmus (választott némaság)
- afázia (a beszéd teljes vagy részleges elvesztése)
- beszédhibához kapcsolódó tanulási zavar (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia).

Feladat:

- mozgás - és kommunikáció fejlesztése,
- anyanyelvi fejlesztés,
- vizuomotoros készség fejlesztése.

Beszéd fogyatékos gyerekek egyéni fejlesztését logopédus végzi. A „Taníts meg engem” című minősített gyógypedagógiai fejlesztő program segítségével történik az integráció.

2. Autisztikus gyermek

Az autizmus-spektrumzavar lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képesség minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autisztikus gyermekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas viselkedés, kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Cél a viselkedési és gondolkodási készségek fejlesztése.

Feladat:

- kommunikáció, szociális és kognitív készségek fejlesztése
- meglévő töredék készségek használata
- egyéni motiváció megteremtése

- egyéni, speciális módszerek alkalmazása

Autisztikus gyermek egyéni fejlesztését gyógypedagógus végzi.

5. Pszichés fejlődési zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek

- *Agresszív magatartású gyermek*

Testi erejét fitogtatja, játékának tartalma és stílusa is agresszív, rombol, állandó vibrálás jellemzi. Preferáló megerősítő módszer hatékony: a jó tulajdonságait erősítjük, ehhez a körülményeket megteremtjük. Megbízásokat adunk, motiváljuk, tevékenysége révén dicsérjük. Együttműködési szituációkat teremtünk csoporttársainak kisebb csoportjaival.

- *Szorongó gyermek*

Ép intellektus mellett eltér az adott korosztálytól elvárható viselkedéstől. Jellemző, hogy tudja, de nem meri mondani. Énképe negatív, önértékelése alacsony, alulteljesít. Vegetatív tüneteket is mutathat, társas kapcsolatai beszűkülnek. Kiemelten fontos a szorongó gyerek számára a pozitív megerősítés, a jó társas kapcsolatok kialakítása, sikerélmény biztosítása. Elvárásainkat csak fokozatosan emeljük, kialakítjuk reális önképét, többféle megoldási stratégiát gyakoroltatunk be. Szülők felé a pozitív történeteket naponta jelezzük.

- *Figyelemzavaros gyermek*

Nem tud koncentrálni, rendetlenség van körülötte, nem tudja megszervezni az életét, a gyakorlás nem segít.

- *Hiperaktív gyermek (figyelemzavar, motoros nyugtalanság, tanulási nehézség együttes) - ADHD*

Motoros nyugtalanságra jellemző, hogy állandóan mozgásban van az optimális ingerlési szint fenntartása érdekében. Belső ingerlő központja alulműködik.

Tanulási nehézségre jellemző, hogy speciális az információ feldolgozás módja, az információk szétszóródottak. Hibáiból nem tanul. Cselekvését a következményekkel nem tudja összekapcsolni, a büntetés hasztalan.

Fontos számára az azonnali megerősítés, a pozitív, elfogadó légkör. Fizikailag is mellette kell állni, segíteni, rövid, világos, egyszerű utasításokat adni. Meg kell tanítani arra, hogy kérjen segítséget. Csak azt szabad elvárni tőle, amire képes. Sikerélményeket kell biztosítani számára.

Hasznos lehet a sikert adó mozgásos tevékenység, elsősorban ami vesztibuláris ingert biztosít. Csapatjáték nem megfelelő. Túlmozgatni, lefárasztani sem szabad, mert átbillen. Vesztibuláris inger számára az autózás, televíziózás. Metakommunikációt nehezen érti, saját korosztályával gyenge a kapcsolata.

- Dyslexia

Tünetei megjelennek a beszédben, írásban, olvasásban, magatartásban.

Jellemzője a hangtévesztés, szótagcsere, összetett szavak elő-és utótagjának cseréje. A dyslexiás gyerekeknek nyelvfejlődési elmaradásaik vannak, mint pl. megkésett beszédfejlődés, makacs beszédhiba, ügyetlen beszédszervi mozgások, szűk aktív szókincs, szótalálási nehézségek, rövid és grammatikailag helytelen mondszerkesztés, gyenge verbális emlékezet, rossz nyelvi elemző képesség. Fejletlen lehet ritmusérzéke, lehet dominancia zavara, nehezen alakul ki a testsémája, ügyetlen a mozgása, rosszul tájékozódik térben és időben, szerialitási zavarai vannak.

A dyslexia-veszélyeztetettség az olvasás tanulás megkezdése előtt diagnosztizálható és terápiával megelőzhető. Gósy Mária módszerével végzi a szűrést, Meixner Ildikó módszerével a fejlesztést az intézménybe kijáró logopédus.

Óvodapedagógus feladata elsősorban a beszédhanghallás, térérzékelés fejlesztése.

- Dyscalculia

Számolási nehézség. Az érzékelés-észlelés, mozgás, figyelem, emlékezet, gondolkodás, beszédfejlődés nehézségeivel függ össze.

- Motoros koordinációs zavar

Jellemzője az „ügyetlenség”.

Típusai:

a mozgástervezés zavara (diszpraxia), a testhelyzet megállapításának zavara (agnózia), a megfelelő irány megállapításának zavara (külső tér észlelésének zavara: jobb-bal)), csökkent izomtónus(hypotónia).

- Kommunikációs zavarok

Mutizmus

Jellemzője, hogy az otthoni környezeten kívül a gyermek sem felnőttel, sem gyermekkel nem létesít verbális kapcsolatot, viselkedése erősen szorongó. Feladatunk elsősorban szorongásuk oldása, sikerélmények biztosítása. Verbális megnyilatkozást nem szabad erőltetni, esetleg a fülbesúgás technikájára megtaníthatjuk.

Artikulációs zavar: pöszeség, orrhangzós beszéd

Beszédfolyamatosság zavara: dadogás, hadarás

Hangadási rendellenesség: diszfónia (rekedtség)

Egyéni fejlesztési terv:

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének dokumentálásához egyéni fejlesztési tervet kell készíteni a gyógypedagógusnak, amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel.

Tartalma:

- Gyermek neve, születési ideje
- Óvodai felvétel ideje
- Szakértői bizottság megnevezése, a szakvélemény dátuma, felülvizsgálat ideje
- Diagnózis, vizsgálati eredmények
- Fejlesztendő területek
- Fejlesztési ütemterv havi bontásban
- Elért eredmények

Vizsgálatok:

Problémás terület	vizsgálat	kidolgozó	végezheti
Beszédfejlődés	DIFER	Nagy József	pszichológus
Dyslexia szűrés	GMP teszt	Gósy Mária	logopédus

Sikerkritérium:

A sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedik az óvodai csoportba, amely közösség húzóerőként hat rá.

Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődnek.

A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodik, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, felértékelődik az egészség, mint érték.

6.2. Fejlesztési javaslat a feltételek javítása érdekében:

- Minimális eszközigeny,
- személyi feltételek biztosítása, javítása.

Fejlesztési javaslat a feltételek javítás érdekében:

Minimális eszközigény mozgássérült gyermekek integrált neveléséhez:

Eszköz megnevezése:

- Speciális gyermek asztal állítható lappal, vízszintes eszköztartó résszel
- Karfás gyermek szék
- Lábtartó dobogó
- Wesco készletből négyszögletű híd elem
- Wesco készletből nagy lejtő elem
- Roll labda
- WC mellé kapaszkodó
- Keverőcsapos, érzékelős csaptelep
- Zuhanyzóba lehajtható ülőke
- Csúszásgátlók papír alá, tányér alá, székre (min. 3 db/gyermekek)
- 3 v. 4 kerekű játék jármű az udvarra
- Akadálymentesített gyermekmosdó

Beszédfigyelmet és beszédfejlődésben akadályozott gyermekek fejlesztésének eszközei (logopédus és ped.szakszolg által biztosítva):

Mérőeszközök, könyvek, gyakorló füzetek, fejlesztőjátékok, eszközök megnevezése:

- GMP komplett diagnosztikai tesztcsomag
- Beszédeszlelés
- GOH beszédhallást vizsgáló készülék
- Beszéd és óvoda
- Hallástól a tanulásig
- Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére
- Rekedtség kezelése
- Beszédnevelés és beszédfejlesztés kézikönyve
- Meixner-féle szókincsvizsgáló 1.
- Meixner-féle szókincsvizsgáló 2.
- Meixner-féle szókincsvizsgáló 3.
- Meixner-féle szókincsvizsgáló 4.
- Meixner-féle szókincsvizsgáló útmutató
- Mondogatom, rajzolgotom

7. Tevékenységek kerete

7.1. Néphagyomány ápolás, népszokások

Óvodánkban az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok jelentik az óvodai élet vezérfonalát. Nevelőmunkánk fontos részei az ünnepek sajátos hangulata, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése. Az ünnepek, a szokások keretet adnak munkánknak. A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és hogy mindennek meg van a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, belső tartást ad, s ez által teljesedik ki gyermekeink személyisége.

Feladatunknak tartjuk lakóhelyünk szokásainak, hagyományainak, kulturális értékeinek összegyűjtését, megőrzését és továbbadását a jövő számára. Arra törekszünk, hogy a néphagyományokon illetve a gyerekeken keresztül szorosabb, mélyebb kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel.

7.1.1. A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

Mese-vers: népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: tárgykészítő népi játékok, szövés, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés

A környezet tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi - és sportjátékok

7.1.2. Óvodánk jeles napjai

- *Szüret* /szeptember 10-30-ig/
- *Advent* /november 30. utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig /
- *Mikulás* /december 6./
- *Karácsony* /december 24.-25.-26./
- *Farsang* /vízkeresztől hamvazószerdáig /
- *Húsvét* /az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holdtöltőre
következő vasárnap
- *Anyák napja, évzáró* /május
- *Ballagás, majális* /május vége

7.1.3. A néphagyomány - ápolás jellegzetes tartalmai:

A természet változásait követő ünnepekörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá, amit tevékenyen együtt élünk át. A tartalmi megvalósítást korosztály szerint csoportosítjuk.

Szüret (szeptember 10-30.)

A kisebbek megismernek néhány őszi gyümölcsöt (alma, szőlő, dió) és bekapcsolódnak a szőlő szemezésébe, mustkészítésbe. Kedvük szerint megtekintik a községünkben hagyományosan megrendezett szüreti felvonulást, melyen a gyermekek is táncolnak és szüreti játékot adnak elő. Megtanulnak verseket, mondókákat a szőlőről és a szüretről. Ismernek népi játékokat, énekeket, készítenek termésekből egyszerű hangszereket.

Advent - Borbála nap, Miklós nap, Luca nap - Karácsony

A kisebbek megismerkednek az advent jelképével, a koszorúval. Megfigyelik a vízbe tett ágakat és a Luca napján ültetett búzát. Almát fényesítenek és segítenek a mézeskalács sütésénél. Készítenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékokat. Tanulnak néhány mondókát, verset és dalocskát a Mikulást és a Karácsonyt várva.

A nagyobbak segítséggel készítenek adventi naptárt és koszorút. Megfigyelik az időjárást, igazak-e a népi jóslások? Hajtatnak Borbála - ágat (cseresznye, barack, orgona, stb). Luca napján ültetnek búzát. Mézeskalácsot sütnek, amit maguk díszítenek ki. Készítenek fenyődíszeket, asztali díszeket és ajándékot.

Farsang: (vízkeresztől hamvazószerdáig) Télbúcsúztató népszokás

Óvodánkban évek óta hagyománnyá vált, hogy a szülőkkel együtt készülünk a farsangra. Közösén készítjük el a farsangi álarcokat, a tombolához, zsákba macskához játékokat, eszközöket. A farsangi süteményeket a szülők sűtik meg.

A kisebbek egyszerű technikával díszítenek farsangi álarcokat, szeművegeket, sapkákat. Tréfás meséket, verseket hallgatnak. Rövid, egyszerű dalokat, mondókákat tanulnak. Ha kedvük van, jelmezbe öltöznek, utánozzák az óvónők táncos mozdulatait. A játékokban a szülőkkel, társakkal együtt vesznek részt. Tárgyakat gyűjtenek a tombolához, zsákba macskához.

A nagyobbak farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Segítenek feldíszíteni a csoportszobát. Maszkjukat elkészítik. Álarcokat, szeműveget, sapkát különböző technikákkal díszítenek. Társaikat mulatságra hívogatják. Részt vesznek a tombola, és a zsákba macska kihúzásánál, a tárgyak gyűjtésénél. Örömmel táncolnak, versenyeznek az ügyességi játékokban. Segítenek a Kisze - báb elkészítésében. A farsang végén körbe táncolják és kicsúfolják, majd vízbe dobják, vagy elégetik a bábut.

***Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
Locsolkodás, tojásjátékok, határkerülés.***

A kisebbek locsolóverset tanulnak, az óvónő segítségével tojást berzselnek. Locsolkodnak és részt vesznek a tojás játékban. Feldíszítik a csoportszobájukat.

Tavaszi ágakat gyűjtenek a határban. Mondókákat, verseket tanulnak a locsolkodáshoz. A fiúk meglocsolják a lányokat és az óvónőket. A lányok tojást díszítenek különböző technikákkal. Az óvó nénik segítségével ajándékot készítenek és rejtenek el az udvaron a kisebbek számára.

Anyák napja, évzáró (Családi délután)

Az édesanyák és a gyermekek – összetartozás és a szeretet ünnepe. Dalokkal, versekkel köszöntjük az édesanyákat és a nagymamákat. A köszöntő csoportonként és életkoronként lehet más és más.

A készülődésen van a hangsúly. A gyermekek virágot ültetnek, nevelgetik, gondozgatják. A virágon túl ajándékot is készítenek az édesanyáknak, nagymamáknak.

Óvodánkban évek óta hagyomány és szülői igény is, hogy az év közben tanult versekből, dalokból, legkedvesebb játékainkból műsort állítunk össze, amit néptáncsal és népzenevel színesítünk. Ezt követően játékos vetélkedésre hívjuk a családokat, ahol jó hangulatú, összetartozást segítő, izgalmas vetélkedés kap helyet.

Ballagás, Majális

A nagycsoportosok ekkor búcsúznak az óvodától. A délután folyamán érdekes, izgalmas programokkal gazdagított Majálisra várjuk a családokat.

7.2. A természet és a környezet cselekvő megismerése

A környezettel való ismerkedés a gyermek születésétől kezdődik tényekről és viszonyokról, mely egyre táguló ismeretszerzésben mélyülő folyamat, s ami végül környezetbarát életvitelben teljesebben ki. Ennek feltétele, hogy az óvodai nevelés figyelembe vegye úgy a családi nevelés milyenségét, mint minden érték közvetítést. A családok életvitele, mindennapjaik meghatározzák a gyermek attitűdjét, szokásait / beleértve az anyagokkal, energiával kapcsolatos szokásait is/, kommunikatív képességeit.

Hogyan tudunk erre építeni?

Úgy, hogy a környezeti nevelés állandóan, mindenkor folyamatos, jelenlévő hatás legyen az óvodában. Az óvodai élet példát ad a gyermeknek, a szülőnek, melyben nagyon meghatározó az óvónő személyisége.

Egyrészt többet adhat az óvodai nevelés azzal, hogy a tevékenységek gazdag választékát biztosítja, a felnőtt – gyermek együttlétekor alakul a látás és ábrázolás, mozgásérzékelés és saját mozgásharmóniája. Épít a gyermek spontán, eredeti beszéd, ének, mozgás és képi kifejezés hajlamaira. Másrészt pedig, a gyermekcsoport meleg, derűs légköre, a nevelő attitűd szellemiségével biztonságot nyújtó feltételével.

A környezetbarát életvitel kialakításához fontos a környezetbarát óvoda megteremtése. Ez könnyen megvalósítható, mivel alapelve a gyermekközpontúság, az egészséges életmód, a pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel.

7.2.1. A természet, a környezet cselekvő megismerése a tevékenység formáiban

Mese-vers: mondókák, közmondások, találós kérdések

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc: mondókák, dalos játékok, népdalok, hangszeres népzene

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: tárgykészítés, természetes anyagok használata

A környezet tevékeny megismerése: találós kérdések, természeti jelenségek, jóslások

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sport játékok

7.2.2. A természet a környezet ünnepei (jeles napok)

- Takarítási világnap (szeptember 23.)
- Állatok napja (október 4.)
- Takarékosági világnap (október 31.)
- Víz világnapja (március 22.)
- Föld napja (április 22.)
- Madarak, fák napja (május 10.)

7.2.3. A természet és környezet cselekvő megismerésének jellegzetes tartalmai

- A gyermek és környezete
 - Család – óvoda – lakóhely
 - Testrészek, egészségvédelem
 - Emberek munkája, foglalkozása
 - Környezetünk mennyiség, tér, szín és formai viszonyai
 - Időjárási, természeti változások, jellemzőik az évszakok megfigyelések során, összefüggések felfedezése
 - Napszakok
 - Növény - és állatvilág
- A környezeti elemek védelme, alakítása
 - Föld, élővilág, levegő, víz, település és táj
- Jeles napok, hagyományok
- Gyermek az emberbarát környezetért

Mindezeknek a keretét az évszakok adják, amelyek feldolgozásánál különböző fejlesztési célok érvényesülnek. Mozgás, énkép – testséma, vizuális, zenei, verbális fejlesztés.

Évszakonkénti környezeti – és társadalmi ismeretek bővítése a szabadban és a csoportszobában.

Őszi, téli, tavaszi, nyári megfigyelések, gyűjtések, tevékenységek, játékok, vizsgálódások.

Általánosan és rendszeresen működtetjük az alábbi projekteket:

Rendszeres séták és túrák

A Szilasliget, Kerepes és a környező települések természeti környezetének megismerése céljából (Szilas patak, farmgazdaság, kiserdők, víztorony, erdők, rétek... látogatása). Eszközöket, segédeszközöket viszünk magunkkal, melynek segítségével vizsgálódunk, közvetlen tapasztalatokat szerezhünk (távcső, nagyító, iránytű, térkép, állat,- és növényhatározók).

Alkalmankénti kirándulások

Az épített környezet megismerése, kirándulások szervezése. (Múzeumok, Kastély, Tűzoltóság, Planetárium, Állatkert, Arborétumok) A séták és kirándulások alkalmával változatos szabadtéri játékokat szervezünk (szenzitív, dramatikus, mozgásos...stb.) amelyek során ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a különböző természeti jelenségekre, állatokra, növényekre.

Az óvoda udvarának rendben tartása

Levélgerelyezés, homok - és hólapátolás, kertgondozás, növények ültetése, akvárium halak gondozása...

Betakarítások

Csoportonkénti szervezésben bármely gyümölcs vagy zöldség szüretelése (betakarítása), feldolgozása, fogyasztása a családok segítségével. (szüret)
Az őszi séták, túrák alkalmával begyűjtött természeti kincsek elraktározása, tárolása, folyamatos felhasználása.

Hulladékgyűjtés, újrahasznosítás

Dobozok, hulladékpapírok hasznosítása a vizuális tevékenységek során. Az újságokból újrahasznosítható papírt készítünk. Fenntarthatóságra, a környezetünk megóvására nevelés.

A szerves hulladék komposztálása, felhasználása.

Takarékosságra nevelés

Elsősorban a víz, villanyhasználat területén. Életünket teljes mértékben átszövi e tevékenység. Nagycsoportban az önálló étkezés során megvalósítjuk a kevesebb ételmaradék elvét, mindenki annyit szedjen magának, amit el is tud fogyasztani.

Tudatos életmódszervezés

A tapasztalatszerzés folyamán modellt nyújtunk az életvitel, életmódszervezés területén (bevásárlás, levél, - csomagfeladás, tömegközlekedés, kiállítás, színház.... stb., süteménykészítés, ünnepi előkészületek, csoportszoba takarításban való részvétel).

Gyümölcsnap

Heti rendszerességgel gyümölcsnapot tartunk a csoportokban, melynek során a gyermekek által behozott gyümölcsöket, zöldségeket, magvakat fogyasztunk el közösen, illetve rendszeresen készítünk különböző összetételű salátákat.

Jeles napok:

Takarítási világnap (szeptember 23.)

Nem minden hulladék szemét! A szemét és a hulladék megkülönböztetése. Óvodai szintű szervezésben a figyelmünk az udvar szépítésére, alakítására (gereblyezés, ültetés), a komposztálás jelentőségére, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára irányul.

Állatok napja (október 4.)

Akadályversenyeket rendezünk óvodai szinten.
A Fővárosi Állat- és Növénykertbe, vagy valamelyik közeli állatkertbe látogatunk, ahol megfigyeljük az állatok életét, szokásait...

Takarékossági világnap (október 31.)

Ezen a napon fokozottan figyelünk a víz és az áram takarékos felhasználására.

Víz világnapja (március 22.)

Életünk a víz. Óvodás csoportjaink önállóan, az óvónők irányításával emlékeznek meg a jeles napról.
Célunk játékos tapasztalatszerzés. Tiszta víz, szennyezett víz (kirándulás a Szilas – patakhoz,). Közvetlen tapasztalatszerzés céljából vizes játékokkal is színesítjük programjainkat.

Föld napja (április 22.)

Fákat, bokrokat, növényeket ültetünk, metszünk, veteményes kertet alakítunk ki. (Az óvodák udvarát szépítő társadalmi munkát szervezünk a Föld napja tiszteletére.))

Madarak, fák napja (május 10.)

Az óvoda udvarát úgy alakítjuk (madáretetők, odúk kihelyezése), hogy azzal elősegítsük ősztől tavaszig, hogy a nem költöző madarak az óvoda udvarára szokjanak és egész télen megfigyelhessük életmódjukat.

Ezen a napon óvodai szintű - a természet megfigyelésére irányuló – kirándulást szervezünk.

8. Nevelésünk tevékenységformái

8.1. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermek legfontosabb, az egész személyiségét fejlesztő, élményt adó tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét. A játék folyamatában gyermek önállósága, kezdeményezése, mozgása fejlődik. A játékra jellemző az izgatottság és az öröm érzése, kísérője a jó hangulat és a könnyedség. A játéknak és a tanulásnak is a gyermek tevékenységi vágya, természetes kíváncsisága, az önállóságra törekvés szándéka az alapja, erre épül a tevékenységbe integrált tanulás. Célunk, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a tevékenységbe integrált tanulás. A gyermeket a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük.

Feladataink:

A játék feltételeinek biztosítása.

Az óvónő modellértékű módszereinek alkalmazása (együttjátzás, támogató, serkentő magatartás).

A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével a játékfajták tartalmának a gazdagítása. A beszédkészség fejlesztése játék közben (indirekt módon).

A játék feltételeinek biztosítása

Biztonságos, nyugodt légkört teremtünk, ahol a gyermek a játékigényének megfelelően szabadon választhat és dönthet. A szabad játékban az óvodapedagógus tudatos jelenlétének felelőssége hangsúlyos elvárás.

A gyermek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük, hogy az adott korcsoport gyermekei mit szeretnek játszani, illetve mivel szeretnek foglalatoskodni. Állandó és variálható kuckókat és sarkokat hozunk létre.

Arra törekszünk, hogy a minél hosszabb és zavartalanabb legyen a játékidő. A reggel kialakuló játéktevékenység folyamatát csak az étkezések, az önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítja meg. Figyelünk a több napon át tartó játékra, biztosítjuk annak feltételeit a csoportban és az udvaron egyaránt.

Olyan esztétikus, tiszta és könnyen elérhető anyagokat, játékeszközöket biztosítunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, kedvet csinálnak a játékhoz. Együtt gyarapítjuk a „kincsesláda” tartalmát a különböző játékfajtákhoz szükséges kellékekkel. A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a gyerekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak a nap folyamán. Élményszerző sétákon, kirándulásokon olyan tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek és tovább él gondolkodásukban, megmozgatja képzeletüket.

Az óvónő modellértékű módszereinek alkalmazása

Arra törekszünk, hogy hagyjuk a gyerekeket cselekedni, de ha szükség van rá, modellnyújtó játszótársak legyünk. A gyermek játékát figyelemmel kísérjük, ötleteket adunk és ha durvaság adódik, beavatkozunk. Szemléletünk jellemzője, hogy elsősorban a jót látjuk meg minden gyerekben, a játék során is mindig a pozitív

megnyilvánulásaira építünk. Óvodásaink képességeinek kibontakoztatását minden eszközzel biztosítjuk, éppen ezért minden apró sikerüknek, fejlődésüknek örülünk. Ösztönözzük őket a választott tevékenységek megismétlésére és az újrapróbálkozásra.

A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajták tartalmának gazdagítása

A gyakorlójáték során lehetőséget adunk, hogy önállóan próbálkozzanak a játékeszközök rendezgetésével földön, asztalon és az udvaron, hogy alkalmuk legyen újabb ötletek kitalálására. A finom mozgások elemeit különféle változatokban próbálhassák ki, gyakorolhassák, még biztosabban bánjanak az összerakható, szétszedhető játékokkal. Eközben fejlődnek érzékszerveik, gyakorolják a látást, hallást, tapintást; mozgásuk összerendezetté válik. A hangok ismételtetése pozitív élményeket vált ki, ami elősegíti a beszédképességük fejlődését.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték, amikor valamilyen szerepet magukra vállalnak a gyerekek. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyekben kiélgethetik pozitív és negatív élményeiket. A gyerekek játékát figyelemmel kísérve, a szituációtól függően bekapcsolódunk és segítjük a "mintha" helyzetek alakulását. A szerepjáték lényegi sajátossága az utánozás. Mivel a gyerekek mindig azt utánozzák, aki érzelmi szempontból számukra, ügyelünk arra, hogy mi felnőttek is mintát adjunk nekik. A szerepjátékban a gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. Ehhez számos eszközre van szükség. Éppen ezért kialakítjuk azt az igényt, hogy alkalmassá váljanak a gyerekek maguk is készítsenek a játékhoz szükséges eszközöket. Olyan anyagokat biztosítunk ehhez a tevékenységhez, amelyekből egyszerűen, könnyedén barkácsolhatnak kiegészítő kellékeket és a dramatizáláshoz szükséges eszközöket.

Lehetőséget adunk az esztétikai élményt nyújtó irodalmi alkotások eljátszására. Többszöri ismétléssel megismertetjük a mese hőseinek tetteit, hangját, mozdulatait. Alkalmat adunk, hogy a gyerekek saját elgondolásuk alapján játsszák el az önként kiválasztott darabot. Érdeklődést felkeltő bábjátékkal kedvet ébresztünk a gyerekekben a bábozáshoz. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a látottakat ők maguk is eljátszhassák, de alkalmat adunk a kedvenc bábok mozgatásának gyakorlására is, ahol maga a mozgás jelent vizuális élményt a gyerekeknek. A szabályjáték lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunknak tartjuk az olyan szabályjátékok megismertetését, mely az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő, szabályai könnyen érthetőek és teljesíthetőek. Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok elégtérjenek ki a mozgásigényt és fejlesszék az érzelmi képességeket.

A gyerekeket az alkotás öröme ösztönzi a konstruálásra. A valamit létrehozni igénye a kreativitás mellett fejleszti az agy, az értelmi és a társas képességeiket. Éppen ezért elősegítjük, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő - elemeket, amelyek segítségével képesek elmélyülten játszani, és sikerélményhez jutni.

Tevékenységben megvalósuló tanulás

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint tanulásnak tekinthető mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítása, amelyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik. A játék

közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Gyakorolja, végiggondolja, hogyan lehet valamit többféleképpen megoldani. Kialakul és fejlődik az önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és a szervező képessége. Ebben az életkorban előnyt élvez az utánzásos tanulási forma. Ezért szorgalmazzuk az együttes tevékenységeket, a modellnyújtás gyakoribb alkalmazását. Az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak és oda térnek vissza. Az ismeretek bővítésének keretét, formáját alapvetően a kötetlen érdeklődésre alapozott, főként kis-csoportos kezdeményezések adják. Biztosak vagyunk abban, hogy a gyerekek fejlesztése csak a tevékenységbe integrált tanulással és az egyénenként kialakított személyiségfejlesztéssel lehetséges. Az integrált tanulásnak a kialakított szokás- és szabályrendszer, valamint a napirend adja a keretét. Napirendünknek nincsenek merev határai, nagy teret kap a játék, ami összekapcsolja a gyerekek különböző tevékenységeit.

A gyermek beszédképességének fejlesztése

A játékban kialakult társas kapcsolatok fejlesztik a gyermeki beszédet. Lehetőséget teremtünk az ilyen kapcsolatok kialakulására. Bekapcsolódva a játékba, mintát adunk a nyelvi formák alkalmazására, amely segítségével színesebbé válik a gyermek tevékenysége, beszéde. A szerepjáték adja a legtöbb alkalmat a gyakorlásra. A bábjátékkal lehetőséget adunk a hallgató gyermek megszólaltatására. Remek kifejezője az érzelmeknek a hangszín és a hangerő. Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző nyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra, cselekvésre épülnek. Ennek segítségével felismerjük és javítjuk az egyes beszédelemek fejlettségét (helyes mintaadással, de soha nem javítgatással).

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek képesek szabályokat betartani a növekvő feszültség és megnyugvás állandó változásai között.
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyeket élményeik alapján ábrázolnak és a szerepek, eszközök kiválasztását is önállóan tudják végezni.
- Ismert meséket szívesen báboznak és dramatizálnak.
- Esetenként barkácsolást kezdeményeznek, amit felhasználnak más játékokban is.
- Egyéni ötletek alapján képesek olyan építményeket létrehozni, amelyek egyre pontosabbak és kombináltabbak.
- A gyakorlójáték csak a konstruáló és szerepjáték elemeként jelenik meg.
- Igényükké válik a társakkal való együttműködés.

8. 2. Mese-vers

A hagyományőrzés és az irodalom

A népköltészeti hagyományokat régen a szájhagyomány tartotta fent, apáról fiúra szálltak. Így a kisgyermek már "irodalmi légkörbe" született bele. Születésüktől fogva végigkísérték őket az altató, dúdoló, lovagoltató mondóka és egyéb környezettel, természettel stb. foglalkozó népköltészeti alkotások.

Mi is ezek közül válogatjuk a mese, vers, mondóka anyagunkat, ezzel szeretnénk közvetíteni a gyermekeknek a néphagyományok ápolását, az őket körülvevő környezet megszerettetését.

Az óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységet mindhárom korosztálynak heti két alkalommal szervezzük meg különböző időkeretekkel, figyelembe véve a gyermekek életkorát. Természetesen - ezen felül - a mese és a vers a mindennapok szerves része az óvodai életben korcsoportoktól függetlenül.

Az irodalmi nevelés célja feladatai

Célja:

A gyermekek értelmi - érzelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek kialakításának a megalapozása. A gyermek szívesen hallgassa a mondákat, verset, mesét, váljon az irodalmi értékek érzékeny, aktív befogadjává.

Feladata:

- A felhasznált irodalmi anyagok összeállítása.
- Változatos irodalmi élmények nyújtásával a vágy felébresztése a könyvek, a színház és a múzeum értékei iránt.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

A felhasznált irodalmi anyag tartalma

Irodalmi anyagunkat elsősorban a népköltészeti és a természettel illetve a környezettel bíró alkotások közül választjuk ki. Nagy szerep jut a régi mondásokhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz, a természet változásaihoz kapcsolódó mondáknak, meséknek, találós kérdéseknek és dramatikus népszokásoknak. Megismertetünk a gyerekekkel olyan szólásokat, közmondásokat, amelyeket környezetükben gyakran hallanak. A népköltészen kívül komikusaink, mai magyar költőink gyermekeknek írt versei, elbeszélései is kiegészítik munkánkat.

A kisgyermek versanyagát elsősorban a ritmikus, zenei hatású játékos népi mondókákból állítottuk össze. Ezeknek fontos szerepük van az óvónő - gyermek, gyermek - gyermek közötti kapcsolat kialakításában, elmélyítésében.

A mesehallgatás lelki szükséglet gyermekkorban, ezért arra törekszünk, hogy minden nap hallgassanak mesét. A mesék által kialakul a gyermekek esztétikai világképe. A kisebbeknek még egyszerű cselekményű, ritmikusan ismétlődő meséket választunk. Később már a többfázisú állatmesék és egyéb népmesék,

novellisztikus, realizisztikus történetek kerülnek előtérbe. Végül a nagyok irodalom anyagába már "beleszőjük" az állatmeséktől kezdve a tréfás népi és - műmeséken át a komikus tündérmeséket is.

3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak

3-4 éves korban az első igazi vers élményt a mondókák, ölbeli játékok jelentik. Lehetőséget teremtünk a vidám ritmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt sokszor ismételjük az altatókat, kiolvasásokat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes hallgatására. Arra törekszünk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek a dramatikus feldolgozások élvezői.

A 4-5 éves gyermekben már kialakul a vers - mese szeretete. Igénylik és izgalommal várják az óvónő meséit. Játékokban gyakran előfordul már a mesélés, bábozás, mondókázás, versek ismételtetése. Ezek a gyermekek már óvónői segítséggel megjelenítik a meséket, rögtönöznek bábjátékokat.

4-5 éves korban 5 - 6 rövid mesét, 4 - 5 mondókát és 10 - 14 új mesét ismertetünk meg a gyermekekkel. 5-6-7 éves gyermekek esetében újabb 4 - 5 kiolvasóval gazdagítjuk eddig ismert mondókáikat, 10 - 15 új verssel, ismertetjük meg őket / Ezek természetesen saját élményeikhez kapcsolódnak /. Az év folyamán még 15 - 20 új mesét mondunk nekik.

A nyelvi képességek fejlesztésének lehetőségei

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszközei a mesék, versek, a bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül csiszolódik a gyermek helyes kiejtése, elsajátítják a nyelvtanilag helyes beszédet, gyarapodik szókészletük. A mondókák segítségével a magán és - mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja jól javítható. A mesékből a gyermekek sok, számukra addig ismeretlen, új fogalmat ismerhetnek meg. A népmesék, mondókák, irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az egymás iránti figyelem, az összetartozás érzése is. A népmesék cselekménye állásfoglalásra készíteti a gyermekeket, ami erkölcsi érzékük, ítélőképességük alakulását mozdítja elő.

A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. Az ismétlések, a dramatikus játékok, a bábozás lehetőséget nyújt az irodalmi élmény újra átélésére, az önálló, fantáziadús alkotásra.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen ismételtetik a mondókákat, verseket.
- Igénylik, várják a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Ismernek, megjegyeznek 10 - 14 mondókát, 6 - 8 verset, 10 - 20 mesét.
- Önállóan meséket, történeteket találnak ki.

Az óvodában szerzett esztétikai irodalmi élmények és a népköltészet értékközvetítő hatásai a fejlődő személyiség irodalomhoz való későbbi viszonyát alakítják.

8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A néphagyományörzés és a zene kapcsolata

A mondókák, népi játékok, népdalok éneklése és hallgatása hozzátartoztak az emberek mindennapjaihoz, ezért sikerült fennmaradniuk. Munkájuk egyhangúságát énekléssel oldották fel. E dalok érzelmeiket, örömeiket, bánatukat fejezték ki. Minden alkalomnak megvolt a saját dal - és szokásrendszere.

Az óvodában elsősorban azokra a néphagyományokra, szokásra alapozunk, amelyek megfelelnek a gyermek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakok váltakozásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez. Fontos a játék, a tánc öröme, egyedi íze. Az így szerzett sajátos élmények teszik gazdagabbá a gyermekek érzelmi, zenei, esztétikai világát.

Zenei nevelés célja

A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket:

- Közös éneklés, közös játék öröme.
- Népdalok hallgatása és éneklése / zenei esztétika és ízlés alakítása /.
- Szép, tiszta éneklésre való szoktatás.
- Néptánc / mozgáskultúra formálása, hagyomány tovább élése /.
- Zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet fejlesztése

Zenei nevelés tartalma

- Népi mondókák
- Népi dalos játékok
- Énekes népszokások
- A természet és a környezet mondókái, dalai
- Készségfejlesztés zenei elemei
- Zenehallgatás dallamanyaga / hangulatot, érzelmeiket közvetítenek, mintát nyújtanak /
- Néptánc elemei
- Igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások

Zenei nevelés feladata

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása:

- Megfelelő zenei anyag kiválasztása / életkor /
- Tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- Zenei képességek fejlesztése / dalok, mondókák, játékok /
- Figyelembe vesszük a nemzetiségi nevelés esetében a gyermek nemzetiségi hovatartozását.

A tevékenység szervezeti formái:

A zenei nevelést kötetlen formában szervezzük. A zenei képességfejlesztést mikrocsoportos formában célszerű tervezni, így figyelembe vehetőek és megfelelő módon fejleszthetőek az egyéni képességek. Az énekes játékokat célszerű a napi játékba beilleszteni, így biztosíthatjuk a játék folyamatosságát és lehetőség adódik a gyakorlásra, a pontos szövegtudásra, jó ritmus kialakulására.

Az óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységet mindhárom korosztálynak heti két alkalommal szervezzük meg különböző időkeretekkel, figyelembe véve a gyermekek életkorát. Természetesen - ezen felül – az éneklés, mondókázás, énekes játékok a mindennapok szerves részét képezik az óvodai életben korcsoportoktól függetlenül.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez és jeles napokhoz célszerű kapcsolni.

A felhasznált anyag az életkornak és az adott csoport képesség szintjének megfelelő válogatása

3-4 éves korban

A gyermekeket cirógatós, ölbe vevős játékokkal ismertetjük meg, melyeket felnőttekkel játszanak. Tenyérjátékok, arc - kéz, ujj, lovagoltatók, kiszámolók. Így játszunk 5 - 7 mondókát, 8 - 10 énekes játékot.

A mondókák, dalok 2/4-es üteműek, ritmusuk negyed és páros nyolcad. Megismertetjük velük a halk - hangos beszéd, mondóka és ének közötti különbséget. Érzékeltetjük az egyenletes lüktetést, különböző mozgásformákkal gyakorolva. Felkeltjük az érdeklődésüket a zenehallgatás iránt. Ismerkedünk a különböző hangszerekkel / furulya /.

4-5 éves korban

Ismeretüket bővítjük hosszabb mondókákkal, énekes játékokkal. Az énekes játékok alkalmasak a gyerekek mozgásának fejlesztésére: csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő játékok, párvalasztók, sorgyarapító játékok. Az év folyamán 12-15 új gyermekdalot tervezünk és 4-7 új mondókát.

Gyakoroltatjuk a halk - hangos közötti különbséget. Megismerkedünk a mély - magas hangzással.

Bemutatunk néhány régi ritmushangszert / síp, dióhéjdob, pengető /. Ezek segítségével ismertetjük meg az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát.

5-6-7 éves korban

A gyermekek ismeretei a kiolvasókkal bővülnek, amelyeket különböző játékhelyzetekben a nap egész folyamán tudnak alkalmazni / fogócskázás, bújócskázás /.

4-8 mondókát mondogatunk. Népi mondókák segítségével tisztítható a magán - és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. Érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekeltetünk.

Ebben a korban már bonyolultabb játékokat válogatunk / párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító - fogyó játékok /. 14-18 új énekes játékot választunk, 3-4 alkalomhoz

illő műdalt. Megismertetjük őket más népek dalaival is. Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni éneklésre, növeljük vállalkozó kedvüket, szoktatjuk őket a halk, tiszta éneklésre. Hallásfejlesztés alkalmával előtérbe kerülnek a ritmustapsolók, dallambújtatás, szöveg és taps összekapcsolása, szótagolás, tempóérzékeltetés, dalfelismerés ritmusról, felelgetős ritmus kapcsolása. Mindez segíti zenei memóriájuk fejlődését.

Bíztatjuk őket az egyszerű régi hangszerek kipróbálására, használatára. Különböző szimbólumok alkalmazásával emlékeztetjük őket 1-1 mondókára, énekekre, így lehetőségük nyílik az élmények felelevenítésére.

Zenehallgatás alkalmával hangszeres zenét és énekes zenei élményt igyekszünk nyújtani.

Néptánc alkalmával olyan egyszerű tánclépésekkel foglalkozunk, melyekben a ritmusra történő mozgást a felnőtt minta utánzásával követik. / lengető, döcögő, csárdás lépés, hangsúlyos lépés, sarokemelő, sarokkoppantó/. A tánc nagy élményt jelent a gyermekek számára, kényszer nélkül fejlődik mozgásuk, ritmusérzékük.

Zenei nevelés személyiség fejlesztő hatása

A zene, mint esztétikum felfedezése, átélése és létrehozása, szükségletként épül be a gyermek személyiségébe. A zene belső löktetése, a szabályosan ismétlődő mozdulatok fejlesztik a gyermekmozgás összerendezettségét, a fegyelmezettségét. Alakul a gyermek harmonikus, ritmikus mozgása. A zene érzelmekre hat, élményt nyújt, aminek a hatása életre szóló, amit a szülőkkel való együttlét még meghatározottabbá tesz.

Az óvónő a zenei nevelés folyamatában

A zenei nevelés megkívánja, hogy az óvónő szeressen és tisztán tudjon énekelni. A zenei nevelés meghatározza a zenei neveltség szintjét.

Az óvónői igényes válogatás hatására válik a fejlesztés céltudatos eszközzé.

A gyermekkel való ismerkedés során, a személyes kontaktus létrehozásában segítséget nyújt az éneklés. Kapcsolódhat spontán játékhelyzethez, kezdeményezhetik a gyerekek, vagy az óvónő.

Az óvónő teret, lehetőséget teremt a gyerek zenei önkifejezőmódjának gyakorlására.

Az ünnepvárás és készülődés hangulata énekléssel, zenéléssel, zenehallgatással teljesedik ki.

A hangulat fokozói lehetnek egy - egy hagyományőrző cselekvésnek / ajándékkészítés, karácsony, születésnap /. Játsszóház alkalmával a szülők is bekapcsolódhatnak a munkába, a közös éneklésbe egy - egy falusi népszokás átadásába. Ez közelebb hozza egymáshoz a szülőt, a gyereket és az óvónőt, fokozza a családi együttélést.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Örömmel és gátlás nélkül mondanak mondókákat és egyedül énekelnek. Érzik a dalok ritmusát, biztosan tudják az egyenletes löktetést.
- Szívesen játszanak énekes játékokat.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Bekapcsolódnak az egyszerű tánclépésekbe.

- Szívesen hallgatnak zenét.

Az óvodában játszható énekes népszokások

Szüreti felvonulás: A város hagyományőrző felvonulásán történő részvétel / ének, tánc, népviselet /. A város apraja-nagyja örömmel készül erre a napra. Feldíszítik a „faluházat”, felveszik a helyi népviseleti ruhákat, feldíszítik a lovakat, a lovas kocsikat, így vonulnak végig a falun, s mutatkoznak be a szomszéd községben is. Este bált rendeznek. A felvonulás látványa, hangulata, zenéje is élményt jelent a gyermekek számára.

Lucázás: A gyermekek kis pohárba búzát vetnek, hogy majd hazavihessék a karácsonyi asztalra.

Pásztorjáték: Fokozza a karácsonyi várakozás örömét. A nagyobbak csoportról csoportra járva énekelnek, köszöntik a gyerekeket és a felnőtteket.

Farsang: Állarc készítés a gyerekekkel. A kész jelmezekkel felvonulás és multság. / fánk készítés /

Lakodalmas: Igazi lakodalom eseményeit utánzó / párválasztók, leánykérés, multság, körjátékok / a helyi falusi szokások szerint.

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja:

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladataink:

A gyermeki alkotó - alakító tevékenység, valamint a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés feltételeinek a megteremtése.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermeki alkotó- alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk. A kiválasztásnál szem előtt tartjuk a praktikumot, a célszerűséget és az esztétikumot az egész nap folyamán. Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszobában megfelelő hely legyen az alkotó - alakító tevékenységekhez. A gyermekek kényelmesen elférjenek az asztalnál, az őket körülvevő játszó gyermekek, ne zavarják őket. Nyugodt légkörben tudjanak bekapcsolódni a tevékenységbe, ahol elegendő idejük van az alkotáshoz. Az eszközöknek állandó helye van, ahol a gyermekek elérik. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos használatára, az esztétikai élmények befogadására. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, szövéshez, hajtogatáshoz, ragasztáshoz a feltételeket.

A 3-6-7 éves korban tervezhető, alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése.

Az óvodánkba kerülő 3-4 éves gyermekeknek biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel és a különböző technikákkal. Elindítjuk az esztétikai érzékenységet és az értékelő képesség kialakulását. Együtt gyönyörködünk saját és mások alkotásaiban. A tevékenységet a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeljük. Ezek nem különülnek el egymástól. Lehetőséget adunk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakításhoz biztosítjuk a különböző eszközöket, a megfelelő technikai lehetőségeket, - festéssel, zsírkrétával, ragasztással, agyagba - homokba karcolással, nyomattal. Segítjük a gyermek képalakító képességét a szórt elrendezéstől, a képelemek, a részformák elemeinek egymáshoz rendelésével. Felfedeztetjük a különböző tárgyak formáit, alakzatait, megismertetjük a gyermekeket az anyagok alakíthatóságával. Többször megtekintjük az "ovi falain" kiállított alkotásokat.

A 4-5 évesek alkotó - alakító tevékenységét bővítjük a szükséges eszközökkel: ceruzákkal, krétával, filc és rost-ironokkal, fapálcákkal, különböző vastagságú ecsetekkel, spárgával, fonallal, textillel és termésekkel. Segítjük őket, hogy az

emberábrázolást, a környezetről, a tárgyakról, cselekményekről szerzett ismereteiket saját elképzelésük alapján jelenítsék meg. A szándékos képalakító tevékenységüket erősítjük az élményeikhez kapcsolódó megfelelő témákkal és technikai lehetőségekkel. Játékukat maguk által készített eszközökkel bővítik, ösztönözzük őket apró, esztétikus ajándék készítésére.

Kérjük a segítségüket az eszközök előkészítésében, elrakásában. Többször megnézzük és beszélgetünk az ovi falain kiállított alkotásokról.

Az 5-6-7 éves gyermekek a megismert eszközöket, technikákat bátran használják a képalakító tevékenységükben. Több alkalommal készítünk közös kompozíciókat. Témáikban megjelenítik saját élményeiket, a mesékről, dalokról, ünnepekről és a különböző eseményekről. Ötleteinkkel segítjük őket a játékok, bábok és különböző kellékek készítésében. Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékkal kedveskednek szüleiknek, az óvoda kisebbjeinek és felnőtteinek. Az alkotó - alakító tevékenységhez szüleik segítségével anyagokat gyűjtenek. Közös tervezzük meg környezetünk alakítását, formálását. Az alkotó munkához szükséges eszközöket, anyagokat előkészítik. Szüleiknek is megmutatják az ovi falain kiállított alkotásokat. Ellátogatunk kiállításra, ahol műalkotásokkal ismerkedünk.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Óvodánkban az alkotó - alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Hetente egy-két alkalommal mikrocsoportos formában szervezünk kötetlen formájú tevékenységet. Ebben a szervezeti formában biztosítjuk az egyéni segítségnyújtás lehetőségét, ahol minden gyermek megalkothatja az ajánlott eszközökkel képi plasztikai elképzeléseit. Megjelenítik saját egyéniségüket, fantázia- és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat.

Az óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy-két alkalommal szervezzük meg, figyelembe véve a gyermekek életkorát. Természetesen - ezen felül – a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka a mindennapok szerves részét képezik az óvodai életben korcsoportoktól függetlenül, az egyes tevékenységekhez szükséges eszközök folyamatos biztosításával.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen készített kompozícióknak.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködőek.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- Beszélgetni tudnak az alkotásokról, megfogalmazzák értékítéletüket.

8.5. A mozgás, mozgásos játékok

A tevékenység célja:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratí tényezőinek fejlesztése úgy, hogy gyermekeink szabad mozgásvágyát közben megőrizzük.

Feladatai:

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásos játékok, mozgásos tevékenységek összeállítása. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyerekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében..

A mozgás a gyermekek számára életszükséglet, jelentős szerepet tölt be a fejlődésükben. Az általános testi képességek fejlődése mellett jelentősen hat az értelmi és szociális képességek alakulására. Az óvoda gyermekek mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát, a mozgástér kialakítását, az eszközök kiválasztását mindig a gyermekek életkorához, általános fejlettségéhez, a csoport összetételéhez, a fejlődés üteméhez igazodva tervezzük meg. Ügyelünk a mozgás megfelelő nehézségű összeállítására, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő gyakorlatot, de ugyanakkor arra is vigyázunk, hogy képességeiknek teljes bevetését is igényelje, mert így fogják kedvvel végezni, így növeli önbizalmukat. Kialakult gyakorlatunkban a gyermekek szabad mozgása, játéka és irányított mozgásos tevékenysége során végzünk kiemelt mozgásfejlesztést. Minden korcsoportban séták, kirándulások tervezett szervezése.

A 3-4 évesek szabad játékában, mozgásában és irányított mozgásos tevékenységében a természetes nagymozgások fejlődésének segítése előtérben áll. A csoportszobában, a szabadban egyaránt: a kúszásra, mászásra, bújásra, egyensúlyozásra minden kínálkozó alkalmat felhasználunk, a mozgástér és eszközöket ehhez alakítjuk. Az irányított mozgásos tevékenység során fokozatosan alakítjuk ki a biztonságos együttl mozgáshoz szükséges alapvető szabályokat, az egymáshoz való alkalmazkodást. Fontos, hogy az egyforma lépésekkel való járást, futást és a menetirány betartását begyakorolják. Ezután jelennek meg a síkban elhelyezett akadályok, vonalak, alakzatok, kézi szerek, alacsonyabb - magasabb, keskenyebb - szélesebb tárgyak. Járás, futás közben történő ki- és megkerülést, ki- és belépést, fel- és lelépést próbálgatják a gyerekek. Különösen a törzsizomzatot erősítő - csúszással, kúszással, mászással, összefüggő - gyakorlatokra nagy hangsúlyt fektetünk. A talajon történő gyakorlás után rézsútos szeren, szerek alatt átbújva gyakoroltatjuk a gyermekeket. Megismertetjük őket egyszerű ugrásokkal, ugrásgyakorlatokkal, előkészítő mozgásformákkal: szökdelések, fel -és lelépések, támaszugrások a talajon. A talajtorna elemei közül a test hossz tengelye körüli gurulással próbálkozhatnak. A kézi szerek közül a labdával való gyakorlatok mindig játékot jelentenek. Sokoldalúan használjuk, mert jól fejleszti a gyermek reakcióképességét. Tartásjavító gyakorlatokat alkalmazunk a gerinc deformitás megelőzése érdekében. Az első év játékanyaga jórészt a futójátékok, egyszerű fogójátékok begyakorlásából áll, míg megszokják a mozgástér, egymás kikerülését és a társakkal való mozgást. Ebben a korban még fontos a lemásolás lehetősége, a mintakövetés, ezért a gyakorlatokat, játékokat egy időben mondjuk, mutatjuk, együtt

mozgunk a gyerekekkel, így egy időben látják, hallják, tapasztalják a végrehajtandó mozgást.

A 4-5 éves gyermekek többségének mozgása egyre koordináltabbá, járásuk-futásuk egyre biztosabbá válik. A nagymozgások fejlesztését bővítjük, nagyobb hangsúlyt helyezünk az egyensúlyérzék fejlesztésére, a szem - kéz - láb összehangolt működését segítő játékokra, játékos gyakorlatokra. A szabad mozgás és játék során megismertetett labdajátékok, ugróiskolák, kötéljátékok, a barkácsoló tevékenységek, az udvaron rendelkezésünkre álló mozgásfejlesztő eszközök is az egyensúlyozás, a szem - kéz - láb koordináció fejlődését segítik.

Az irányított tevékenységek során a járás, futás közben alkalmazott tempóhoz való igazodás, az oldalt és hátrafelé járás, párokban járás, különböző nehézségű játékos gyakorlatok nagyobb feladatot jelentenek a gyermekeknek. Az akadályok, eszközök, síkban - térben való mennyiségének, formájának, kiterjedésének, ritmusának változtatásával bővülnek a végrehajtott mozgásformák is. A gyermekek az irányváltásokat már képesek korrigálni, a menetirányban történő járások, futások közben gyakoroltatjuk a testfordulatokat. A futó-fogójátékoknál megjelennek az egymással szemben futás és a házas fogó játékok. A csúszást, mászást, kúszást emelt akadályokkal, fordulatokkal nehezítjük. Az ugrásoknál különösen figyelünk arra, hogy ruganyosan végezzék. A le -és felugrásokat, támaszugrásokat a mélyugrással és a távolugrással gazdagítjuk. A dobásoknál kiemelt szerepet kapnak a célra irányított dobások és távolba dobásokkal is próbálkoznak a gyerekek. A talajtorna elemei a gurulóátfordulás gyakorlásával egészülnek ki. Az egyensúlyérzék fejlesztését a különböző testhelyzet változtatásokkal, fordulásokkal, forgásokkal gazdagított mozgások végzése szolgálja. A gyermekek próbálják az együttes, egyöntetű ritmusú gyakorlatvégzést. Az oldaliság megkülönböztetésénél már használjuk a "jobbra, balra" „jobb - bal" kifejezéseket. Ezt a kezükön levő gumiszalag segíti. Számos olyan gyakorlatot is bevezetünk, amelyekkel speciális izomcsoportokat fejleszthetünk.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgása egyre összetettebbé válik. Járásuk, futásuk, kúszásuk, mászásuk ritmusosabb lesz. Az egyensúlyukat megtalálják. Ebben a korban a finommozgások, az észlelés, az alaklátás, formaállandóság fejlesztésére helyezzük a fő hangsúlyt. Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel való mozgásokat. A szabad játék, mozgás lehetőségeit kihasználva, pl.: építés, babaöltöztetés, gyöngyfűzés, varrás, szövés, barkácsolás eszközeit biztosítva az apró technikai fogásokat megmutatva a csoport átrendeizhetőségének teret adva segítjük fejlődésüket. Egyre több fogó, futó, ügyességi játékkal ismertetjük meg a gyermekeket. Az irányított mozgásos tevékenység során a futás feladataiban megjelenik a tempóváltás: gyors - lassú futás, a belegyorsuló futás. A futó, fogó játékok szabályai bonyolultabbak lesznek, sor- és váltóversenyekkel egészülnek ki. Sorozatugrásokkal ismerkednek meg különböző magasságú, távolságú akadályokon át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas és távolugrást. A labdagyakorlatok labdavezetéssel, egykezes alsó- és felső- célzott irányú dobásokkal bővülnek. A talajtorna elemeit változott körülmények között emelt szereken gyakorolják, s ezek kiegészülnek a kézállás előkészítő gyakorlatokkal és hátrafele történő gurulóátfordulásokkal. A tanult gimnasztikai elemeket párosan és társakkal együtt is gyakorolják. Minden alkalmat kihasználunk a szabadban történő mozgásra.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.

Az irányított mozgásos tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy-két alkalommal (korcsoporttól függően) szervezzük meg különböző időkeretekkel.

Mindennapos testnevelés:

A mindennapi kocogás, futás, mozgásos játékok az udvar erre kijelölt részén vagy a tornaszobában, csoportsobában, eszközzel vagy eszköz nélkül mindhárom korosztály edzését szolgálja.

A mindennapos testnevelés keretein belül - hetente többször - zenés percekkel gyakorolhatják a gyermekek a ritmusra történő testmozgást. A gyakorlatokat utánzásra épülő gimnasztikai elemekből építjük fel. A kisebbek még csak próbálkoznak az utánzással. A szabad mozgásra minden nap lehetőséget biztosítunk a csoportsobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt. A gyermekek mozgásszükségletének kielégítését, természetes mozgásvágyának megőrzését a mindennapos edzésekkel alapozzuk meg, télen havas játékokkal, szánkózással, csúszkálással, ügyességi játékokkal egészítjük ki.

Az udvaron kezdeményezett mozgásos játékokba minden gyermek érdeklődésétől függően kapcsolódhat be és a futás mennyiségéről szabadon dönthet. Az a fontos, hogy igazi felfrissülést, felüdülést nyújtson a gyermekeknek.

Az udvaron az óvodapedagógusok által szervezett mozgásos tevékenységbe a gyermekek igényeik szerint vehetnek részt.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek igénylik a mozgást, a kedvelt mozgásos játékokat kitartóan játsszák.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban folyamatosan bővülnek, mozgásuk összerendezetté, ritmusossá válik.
- Térészlelésük, termélység érzékelésük, időérzékelésük fejlődésével tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, labdát vezetni.
- Az ügyességi játékok, egyéni- és csapatjátékok szabályait betartják.

8. 6. A környezet tevékeny megismerése

Célunk:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti - emberi - tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér - és síkbeli szemléletének alakítása. A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladataink:

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat -és ismeretszerzés során. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába lépő gyermekeket esztétikus, melegséget, szeretetet sugárzó környezet várja, ezzel is elősegítjük a beilleszkedést, az óvoda elfogadását illetve megszerettetését. A 6. 2. fejezet részleteiben vannak megfogalmazva a tartalmi formák tervezhető elemei.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

A szókincs, a szókészlet bővítését a gyermekek tapasztalatai, élményei szolgálják. A séták lehetőséget adnak a gyermek - óvónő személyes beszélgetésre. Minden gyermekre igyekszünk odafigyelni, kérdéseire, megnyilvánulásaira, észrevételeire azonnal tudunk reagálni. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a csoportok osszák meg egymással tapasztalataikat, mesélik el, ők mit láttak Mindezt értelmesen, összefüggően tudják elmondani. Gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően fejezzék ki. A séták során gyakoroljuk a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást. Séták során, megfigyelések alkalmával lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermek fejlesztése közvetlen tapasztalatszerzés, élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával történik. Hetente egy megfigyelést tervezünk. Dél előtt mind a két óvónő kíséri a gyermekeket sétálni, a látottakat a hét folyamán megbeszéljük, feldolgozzuk, ismereteiket rendezzük, rendszerezzük.

Megnézzük, hogy ki mit gyűjtött. Évente több alkalommal kirándulásokat szervezünk a szabadba.

A nagyobbak évente ellátogatnak a közeli vadas-parkba, állatkertek valamelyikébe. Hagyománnyá vált az is, hogy tavasszal a közelben lévő történelmi emlékhelyhez, és annak környékére kirándulunk (itt sétálunk és persze játszunk is).

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét. Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak azok szépségében.
- A gyerekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, - ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyságát, formáját és színét.
- Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- Kialakult a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

8.7. „Játékos angol”

Előzmények:

Az angol nyelvi kezdeményezések nevelési időben történő bevezetését a szülők részéről megjelenő igények hívták életre, mely alapján az óvoda nevelőtestülete támogatási szándékát nyilvánította ki annak érdekében, hogy az óvodai nevelés palettáját az angol nyelvvel való ismerkedéssel színesítsük.

A személyi feltételek megteremtését az tette lehetővé, hogy a nyugdíjba vonuló óvodapedagógus kollégák helyére angol nyelvi nevelés folytatására alkalmas pedagógiai végzettséggel rendelkező óvodapedagógus kollégákat sikerült felvennünk.

Nevelésünk célja:

- Az óvodás korú gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően az angol nyelvvel és kultúrával való ismerkedés.
- Célunk továbbá, hogy felkeltsük a gyermekek angol nyelv iránti érdeklődését.
- Megismertetni, megszerettetni az angol nyelvet, örömteli nyelvtanulás során sikerélményt nyújtani a gyermekeknek.
- A nyelv iránti érdeklődés fenntartása, megtartása.
- Kommunikációs készségek fejlesztése játékos szituációkon keresztül.

Feladatunk:

A játékos angol foglalkozások során a nyelvvel való ismerkedést versek, mesék, dalok, mondókák segítségével biztosítjuk.

Tartalmi megvalósítás:

- Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a biztonságos, nyugodt légkör és az érzelmekben gazdag kapcsolatok kialakítására.
- Fontos, hogy nagy figyelmet fordítsunk a gyermekek beszédkedvének kialakítására, fenntartására, a gyermekek meghallgatására.
- A beszéd, beszélgetés közben a másoktól kapott információ tágitja az ismeretszerzés lehetőségét.
- Fontos a változatos metakommunikációs és szemléltetőeszközök használata spontán játékos formában való elsajátítás.
- Bővüljön az aktív szókincsük, kifejezéseket, szavakat ismerjenek fel, esetleg alkalmazzanak. Ismerjék fel a gyermekek a hangzás alapján az angol nyelvet, utánozzák a helyes kiejtést.
- A passzív szókincsük segítségével értsenek meg rövid mondatokat, bátran alkalmazzák aktív szókincsüket.
- Értik az óvónő közléseit, kérdéseit.

- A közvetlen környezethez tartozó tárgyakat, mozgásokat, tevékenységeket, gyűjtőfogalmakat ismerik és megnevezik.
- Az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás a játékokon, az irodalmi, a zenei és a vizuális élményt nyújtó tevékenységeken keresztül valósul meg.

Módszertani alapelvek:

- Időtartalma kb. 30-35 perc.
- Az óvodapedagógus modellnyújtó magatartása legyen minta a gyermekek számára.
- Mozgással, cselekvéssel segítse a nyelv elsajátítását.
- Használja tudatosan a nyelvi kifejezéseket kísérő metakommunikációs eszközöket.
- Vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, tartsa szem előtt az egyéni eltéréseket.
- Az új ismereteket kapcsolja össze a korábban tanultakkal.

A nyelvi fejlődés várható eredménye óvodás kor végén:

- A gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki az angol nyelv iránt.
- Elsajátítják a nyelv fonetikai jellemzőit, hangzórendszerét.
- Életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően olyan szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket angol nyelven is közvetíteni tudják.
- Ismernek angol dalokat, verseket, meséket, mondókákat és játékokat.
- Kialakul bennük a pozitív viszonyulás az angol nyelvhez, mely kedvet ébreszt az iskolai nyelvtanuláshoz.

8.8. Munka-jellegű tevékenységek

Célunk:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladatunk:

A különböző típusú munka-jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek a biztosítása.

A gyerekek munka-jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek saját személyük, illetve a csoport érdekében maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelünk arra, hogy tevékenységünk minta értékű legyen a gyerekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munkához. Minden korcsoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.

A 3-4 éves gyerekek figyelemmel kísérik a kis kertünk és csoportszobánk növényeinek gondozását, segítenek az akvárium halainak etetésében, tavasszal a veteményezésben, ősszel a falevelek összegyűjtésében. A gyerekek - erejükhez mérten - részt vesznek a csoport rendbetételében, átrendezésében, pl.: asztalok átrendezése, szőnyeg felhajtása, stb.. Részt vesznek a játékok összeszedésében, elrakásában. Apróbb feladatokat szívesen vállalnak, és el is végzik azt pl.: kanál, villa kiosztása, kenyér kínálása, seprű behozatala stb..

A 4-5 éves gyermekeknél már év elején felelősöket választunk (figyelembe véve az önkéntességet) az ismétlődő feladatok elvégzésére pl.: evőeszközök kiosztása ebédnél, kenyér kínálása, öltöző mosdó rendjének ellenőrzése...

A gyerekek együtt végzik az alkalmoszerű, ismétlődő munkákat, mint a játékok elrakása, csoportszoba átrendezése, tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mi magunk is példát mutassunk a gyerekeknek. Szívesen segítenek a mosdóban a kicsiknek. Örömmel készítenek nekik meglepetéseket.

A gyerekek segítenek a szobanövények locsolásában, az élősarok ápolásában, szívesen gyűjtik, bővítik annak "kincseit". Tevékenyen részt vesznek az udvar gondozásában: avar gyűjtése, fű összegereblyézése. Segítenek az akvárium tisztántartásában, lemosás a köveket, etetik az állatokat, halakat, teknősöket. Irányításunkkal madáretelést készítenek és részt vesznek a madáretetésben. Apróbb megbízatásokat szívesen vállalnak, a kért eszközöket behozzák, kiviszik, üzenetet adnak át.

Az 5-6-7 éves gyerekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amelyet önállóan végeznek. Ízlésesen, esztétikusan terítenek meg, étkezés után segítenek a poharak összeszedésében, az asztal letörlésében, terítő összehajtogatásában. A gyakori dicséret, elismerés hatására szívesen vállalnak alkalmoszerű munkákat. Segítenek a csoportszoba díszítésében, játékok tisztításában, javításában. Tevékenyen részt vesznek a vitamin- és gyümölcssaláták,

befőttek, savanyúságok, kompótok készítésében, segítenek a kicsiknek az öltözködésben, cipőhúzásban, ruhájuk rendbetételében, Az élősarok gondozásában nagyobb önállóságot biztosítunk, ők ültetnek virágokat, magokat, azokat gondozzák, gyűjtenek terméseket, bogyókat stb. A kiskertben nekik megfelelő méretű szerszámokkal önállóan dolgoznak. Ősszel segítenek a levél összegereblyezésében, télen a járdák söprésében, tavasszal a lenyírt fű összegereblyezésében. Télen gondoskodnak a madarokról, a csoportban gondozzák az akváriumot. Ünnepekre apró ajándékokat, meglepetéseket készítenek a kisebbeknek és a felnőtteknek.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére, szívesen közreműködnek a növények- és állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek a társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.

9. Német nemzetiségi nevelés - hagyományápolás

Előzmények:

A 2010. évi őszi választásokon Kerepesen megalakult a Német Nemzetiségi Önkormányzat.

A megalakulás oka egy kutatás volt, miszerint Kerepesen 300 évvel ezelőtt éltek betelepített németek. A lakosság szám akkor 57%-ban német volt. A mai népességi adatok szerint 800-1100 név feltehetőleg német eredetre vezethető vissza. A nemzetiségi önkormányzat hitvallása, mely szerint „*nyelvében él a nemzet*” kezdeményezésére a nemzetiségi nevelés elindítására tett lépéseket.

Kerepes Nagyközség Önkormányzata fogadóképességet mutatott arra, hogy intézményében 2012. év őszétől beindítja a német-magyar kétnyelvű nemzetiségi óvodai nevelését.

Nemzetiségi nevelésünk célja:

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a német nemzetiségi nyelvvel és kultúrával való megismertetése, a nemzetiség hagyományainak átörökítése.

Célunk továbbá, hogy felkeltsük a gyermekek német nyelv iránti érdeklődését, ápoljuk a helyi nemzetiség életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományait és szokásait.

Nemzetiségi nevelésünk során a gyermekek mindennapi tevékenységében a hagyományokhoz kötődve, élményszerű, játékos tanulási folyamatokkal kívánjuk megvalósítani a nevelést.

Feladatunk:

- A nemzetiségi nyelvi nevelést folytató óvodánkban a nyelvi arányokat - a gyermekek ismeretében - helyben határozzuk meg.
- Az egész napos tevékenység során a nemzetiségi nyelvvel való ismerkedést az óvónők rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel és a nemzetiségi kultúrakincsből felépített tematika segítségével szervezik meg.
- Az óvónők a gyermekkel határozott, egyértelmű, rendszeres metakommunikációs eszközök és érzékszervekre ható szemléltető eszközök segítségével törekednek a nyugodt, érzelmekben gazdag környezet kialakítására, nyelvi szókincs bővítésre.
- Az óvónők a kialakult nyelvi szituációk függvényében - a természetes nyelvtanulási eljárásoknak megfelelően - rugalmasan alakítják a csoport heti- és napirendjét.
- A napirend bármely szakaszában kötetlen nyelvi szituációkat teremtünk.
- Ápoljuk kapcsolatainkat a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal, a Kerepesi Széchenyi István Általános iskolával, valamint más általános iskolák és óvodák nemzetiségi és német nyelvet oktató, német nyelvi nevelést folytató pedagógusaival.

- A nyelvet ismerő szülőket, nagyszülőket bátorítjuk a német nyelv használatára, biztatjuk őket a munkánk ez irányú segítésére.

Tevékenységi formák:

- A játék a 3-6-7 éves gyermek számára alapvető létforma, legfőbb élményforrás, a személyiségfejlesztés színtere, a tanulás, a készség- és a képességfejlesztés, a beszédfejlesztés, kifejezőkészség, idegen nyelv megismertetésének, megszerettetésének leghatékonyabb módja.
- A mindennapi gondozási területek számos lehetőséget nyújtanak a nyelvi beszédkészség fejlesztéséhez.
- A mindennapos kommunikáció nyelvi szituációi: köszönés, bemutatkozás, kérések, kérdések megértése, egyszerű válaszok a német nyelv sajátos hangzóinak utánzásán alapuló helyes kiejtésével.
- Mozgásos játékok és mindennapos testnevelés levezetése német utasításokkal.
- A környezet megismerése közben német szókincsünk bővítése: család, testrészek, állatok, játékszerek, közlekedés, étkezés, öltözködés, évszakok, időjárás, tárgyak, színek, számlálás, cselekvést jelentő szavakkal.
- Versek, mondókák, kiszámolók mondogatása, ismert mesék meghallgatása német nyelven, dramatizálással, bábozással bátorítva a gyerekeket a nyelv használatára.
- Énekes játékok, körjátékok, nemzeti zene és hangszerek megismerése.
- A nemzeti népművészetével való ismerkedés, múzeumlátogatás. Nemzeti motívumok felhasználása ábrázolás, mintázás, festés, kézmunka során.

Tartalmi megvalósítás:

- Figyelembe vesszük a különböző korú, fejlettségű és érdeklődésű gyermekek egyéni képességeit.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a biztonságos, nyugodt légkör és az érzelmekben gazdag kapcsolat kialakítására.
- Fontos, hogy nagy figyelmet fordítsunk a gyermekek beszédkedvének kialakítására, fenntartására, a gyermekek meghallgatására, mert a beszélgetés módot ad a szavak megértésére és a megértés öröme újabb beszélgetésre ösztönzi őket. A beszéd, beszélgetés közben a másoktól kapott információ tágítja az ismeretszerzés lehetőségét.
- Fontos a változatos metakommunikációs- és szemléltető eszközök használata (kézmozdulatok, arckifejezések, egyediség), a spontán, játékos formában való elsajátítás.
- A gyerekek egyre több feladatot kapjanak természetes, nyelvi közegben. (A nyelvi feladatokat a gyermekek különböző nyelvi helyzeteken keresztül oldják meg. Pl.: mozgásos játékok során.)
- Változatos tevékenységek, kezdeményezések során ismerkedjenek meg a témákkal.
- A kicsik a nagyobbakat megfigyelve vegyenek részt a hagyományápolásban, ébredjen fel a kíváncsiságuk.
- A fiatalabbakkal az óvónő egyre többet beszéljen németül, de csak a megértés szintjét várjuk el tőlük.

- Fogadják örömmel a nemzetiségi hagyományok megismerését, ápolását.
- Bővüljön aktív szókincsük, egyes kifejezéseket, szavakat ismerjenek fel, esetleg alkalmazzanak eltérő szituációkban.
- Bátran készüljenek az iskolai nyelvtanulásra.
- Az idősebb gyermekeket ösztönözzük a német válaszok adására (ezek kisebb, egyszerű nyelvtani szerkezetű mondatmodellekből álló válaszok).
- Ismerjék fel a gyermekek a jellemző hangzás alapján a német nyelvet, utánozzák a helyes kiejtést. Passzív szókincsük segítségével értsenek meg rövid mondatokat, bátran alkalmazzák aktív szókincsüket.
- 4-5 szóból álló egyszerű mondat szerkezeteket használnak.
- Értik az óvónő közléseit, kérdéseit.
- Véleményt nyilvánítanak, a kérdésekre választ adnak.
- Használják a német anyanyelv legfontosabb mondatformáit.
- Ismerik és alkalmazzák a helyeslés és a tagadás formáit.
- Eligazodnak az idő- és térbeli kapcsolatokban.
- A közvetlen környezethez tartozó tárgyakat, tevékenységeket, mozgásokat, gyűjtőfogalmakat ismerik és megnevezik /család, játékeszközök, évszakok, testrészek, állatok, növények, közlekedési eszközök, anyagok, formák, stb./.
- Ismerik és alkalmazzák az egyes- és többes szám különböző alakjait.
- Az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást a játékfajták, az irodalmi, a zenei, a vizuális élményt nyújtó és a gyermekek mozgásfejlesztését célzó tevékenységek teszik lehetővé.
- A munka-jellegű tevékenységek is segítik a gyermekek német nyelvhez fűződő pozitív érzelmi viszonyainak kialakulását és a differenciált nyelvi fejlődését.
- A különféle tevékenységformák változatos alkalmazása biztosítja a gyermekek számára a sokoldalú tapasztalatszerzést, a világ élményszerű megismerését, beszédképességük fejlesztését.

Módszertani alapelvek:

- Az óvónő vegye figyelembe és használja fel a gyermekek utánzó készségét.
- A nemzetiségi óvodapedagógus gyermekét elfogadó és modellnyújtó magatartása legyen minta a gyermekek számára.
- Mozgással, cselekvéssel - a játékot felhasználva - segítse a nyelv elsajátítását.
- Teremtse meg az érzelmi és nyelvi elemek egységét.
- A megértés segítésére használja tudatosan a nyelvi kifejezéseket kísérő metakommunikációs eszközöket.
- Törekedjen arra, hogy a német nemzetiségi nevelés szervesen illeszkedjék a gyermekek mindennapi tevékenységéhez, ismerje fel a benne rejlő lehetőségeket.
- Vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, tartsa szem előtt az egyéni eltéréseket.
- Az új ismereteket kapcsolja össze a korábban tanultakkal, az új nyelvi elemeket ne használja izoláltan.

Jeles napok, ünnepek:

Egymás születésnapjának megünneplése
Szüret
Márton nap – lampionos felvonulás
Mikulás
Advent – Karácsony
Farsang
Német nemzetiségi nap
Húsvét - tojásfestés.
Anyák napja

A nyelvi fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

A családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- Aktívan használnak néhány, a mindennapok során használt kifejezést, rövid mondatokat.
- Passzív szókincsük segítségével megértik az óvónő kérését, utasítását, kérdését.
- A gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki a német nemzetiségi kultúra és nyelv iránt.
- Elsajátítják a nyelv fonetikai jellemzőit, hangzórendszerét.
- Életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően olyan szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket német nemzetiségi nyelven is közvetíteni tudják.
- Ismernek német nemzetiségi kultúrából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.
- Aktivitásuk és érdeklődésük során tapasztalatokat szereznek és megismerik a német nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják azok tiszteletét és megbecsülését.
- Kialakul bennük olyan pozitív viszonyulás a német nyelvhez, amely kedvet ébreszt az iskolai nyelvtanuláshoz.

9.1. Pflege der deutschen Nationalitätssprache und der deutschen Traditionen

Vorgeschichte:

Im Kerepes wurde durch die Wahlen des Herbstes 2010. der deutschen Nationalitätenregierung gebildet. Die Bildung wurde von einer Forschung angefangen. Vor 300 Jahren lebte in Kerepes ansiedelnde Deutschen. Die

Einwohnerzahl beträgt 57 % in Deutsch. Nach Angaben der heutigen Bevölkerung ist von 800-1100 der Name wahrscheinlich deutscher Herkunft. Nach dem Religionsbekenntnis der Nationalitätenregierung ist "Im seiner Sprache lebt die Nation". An diesem Anlass wurde die Nationalitätenregierung Schritte für Starten der Nationalitätenerziehung getan. Die Grossgemeinderegierung Kerepes verrät, dass die deutsche Nationalitätenerziehung ab September 2012. in den Kindergärten zu starten.

Zielsetzung:

Wir wollen dem Alter und dem individuellen Entwicklungsstand der Kinder entsprechend die Nationalitätssprache Deutsch und die damit verbundene Kultur bekannt machen, und die Traditionen der Nationalität weitergeben.

Ziel der Erziehung in der Sprache der Nationalität ist, die sprachliche Umgebung zu sichern und die Kinder auf den Nationalitätenunterricht in der Schule vorzubereiten. Die Spracherziehung im Kindergarten dient in Anbetracht der Altersbesonderheiten und der individuellen Entwicklungsstufe der Kinder dem Kennenlernen, der Aneignung und Entwicklung der Nationalitätensprache.

Aufgaben:

- In den Kindergärten mit einer Erziehung auf der Nationalitätssprache werden die Ausmaße der Sprachverwendung vor Ort auf Grund der Erfahrungen über die jeweiligen Kinder bestimmt.
- Den ganzen Tag über vermitteln die Kindergärtnerinnen die Nationalitätssprache durch sich regelmäßig wiederholenden Situationen und durch eine Thematik aus dem Kulturgut der Nationalitäten.
- Die Kindergärtnerin soll einen gefühlsbetonten Kontakt mit jedem Kind der Gruppe ausbauen, sie soll mit einem ausgeprägten Metakommunikations Zeichensystem arbeiten (Gestik, Mimik, Eindeutigkeit), sie soll die Sicherheit in der Gruppe schaffen, der Wortschatz der Kinder soll erweitert werden.
- Die Kindergartenkinder in den starken, klaren, systematischen Meta-Kommunikations-Tools und visuellen Sinne können Tools, mit denen nach einer friedlichen und emotional reichen Umgebung, Sprache, Wortschatzerweiterung sein.
- Die Erzieherinnen entwickeln die sprachlichen Situationen, in Abhängigkeit von den natürlichen Spracherwerb.
- Verfahren lässt sich flexibel an die Gruppe und ihre Agenda anpassen.
- Zu beliebigen Zeitpunkten im Tagesablauf schaffen wir ungebundene sprachliche Situationen.
- Wir lernen die mit der Lebensweise der Nationalitäten, verbundenen Gewohnheiten kennen und pflegen sie.
- Wir pflegen unsere Beziehung zu der lokalen Deutschen Nationalitäten - Selbstverwaltung, dem Verein zur Deutschen Traditionspflege. Wir halten Verbindungen zu den Deutschlehrerinnen der Grundschulen von Széchenyi István und zu anderen deutschen Nationalitätenkindergärten aufrechter.

- Wir ermutigen die Deutsch sprechenden Eltern und Großeltern zur Verwendung der deutschen Sprache, und dass sie uns bei unserer Arbeit helfen.

Tätigkeitsformen:

- Spielen ist eine elementare Lebensäußerung und die für das Kind geeignete Form der Auseinandersetzung mit der Umwelt. Das Kind verwirklicht sich im Spiel auf vielfältige Weise. Spielen ist eine spezielle Form des Lernens. Spielen als Lernen verlangt vom Kind ein spontanes und eigenständiges Tun. Das Kind ist neugierig, will die Umwelt entdecken und ist dabei voller Spannung, Erlebnishunger und hat den Wunsch nach schöpferischer Tätigkeit.
- Die täglichen Pflegebereichen bieten viele Möglichkeiten für die Entwicklung des Sprachfertigkeiten Sprachliche Situationen in der alltäglichen Kommunikation: Begrüßung, Vorstellung, Bitten, Verstehen von Fragen, einfache Antworten, wobei auch die Aussprache der eigenartigen Laute der deutschen Sprache geübt wird.
- Bewegungsspiele und tägliche Sportstunden mit Instruktionen auf Deutsch.
- Wortschatzerweiterung beim Kennenlernen unseres Umfeldes: Familie, Körperteile, Tiere, Spielzeuge, Verkehr, Essen, Anziehen, Jahreszeiten, Gegenstände, Farben, Zahlen und Handlungen.
- Aufsagen von Gedichten, Reimen und Abzählreimen, Anhören von deutschsprachigen Märchen, die Kinder werden mit dramatischen und Puppenspielen zur Sprachverwendung ermutigt.
- Singspiele, Kennenlernen der nationalen Musik und der Musikinstrumente
- Kennenlernen der Volkskunst der Nationalitätsmuseumbesuch. Verwendung von nationalen Motiven bei verschiedenen Darstellungen, Modellieren, Malen und Handarbeiten.

Umsetzung der Inhalte:

- Wir beachten die individuellen Fähigkeiten unserer Kinder von verschiedenem Alter, Entwicklungsstand und mit verschiedenen Interessen.
- Wir legen auf eine sichere, entspannte Atmosphäre und auf die emotionellen, gepackten Beziehung wert.
- Es ist wichtig, dass die Aufmerksamkeit auf den Sprechersfreude des Kindes zu entwickeln, zu wenden, und den Kindern zu hören werden, weil das Interview bietet eine Möglichkeit, die Worte zu verstehen und die Freude des Verstehens fordert sie auf später zu sprechen.
- Das Gespräch erweitert die Möglichkeit der Erkenntnisgewinnung.
- Wichtig ist, mit einem ausgeprägten Metakommunikations Zeichnensystem zu arbeiten(Gestik, Mimik, Eindeutigkeit), in eine spontane, spielerische Form zu aneigen.
- es sollen viele natürliche Sprechsituationen geschaffen werden.
- in den Situationen lösen die Kinder ihre sprachliche Aufgabe, es wird situationsorientiert imBewegungsspiel.

- Die Beschäftigungen sollen abwechslungsreich und interessant gestaltet werden.
- Die kleineren Kinder nehmen an der Traditionspflege teil, wobei sie die Älteren beobachten, und ihr Interesse erweckt wird.
- Dem Sprachniveau der einzelnen Kinder entsprechend spricht man die kleineren und größeren Kinder an. (differenzierte Führung)
- Sie sollten die deutschen nationalen Traditionen mit Freude kennenlernen und pflegen. Ihr aktiver Wortschatz soll erweitert werden, die Kinder sollen verschiedene Wörter und Ausdrücke erkennen und sie in diversen Situationen verwenden.
- Sie sollen auf das Sprachenlernen in der Grundschule vorbereitet werden.
- Wir anspornen die grösseren Kinder in den deutschen Sätze zu atworten.
- In der Gruppe sollten sie auf Grund ihrem eigenartigen Klang die deutsche Sprache erkennen, die richtige Aussprache nachahmen. Die Kinder sollen mit Hilfe ihres passiven Wortschatzes kurze Sätze verstehen, und ihren aktiven Wortschatz getrost verwenden.
- Die Kinder sollen die Satzstruktur von 4-5 einfache Worten zu nutzen.
- Verstehen Sie die Meinung der Kindergärtnerin, und antworten sie auf Deutsch auf die Fragen.
- Sie äußern ihre Meinungen und antworten auf die Fragen.
- Die Kinder sollen das wichtigste deutsche Muttersprache von Satzformen verwenden.
- Kennen Sie und wenden Sie die Zusage und die Verneigung an.
- Sie kennen und benennen den unmittelbaren Kontext für Objekte, Tätigkeiten, Bewegungen, Sammelbegriffen /Familie, Spielgeräte, Jahreszeiten, Körperteile, Tiere, Pflanzen, Transport, Materialien, Formen, etc.
- Sie kennen und anwenden Singular und Plural.
- Das Spracheaneigen ermöglicht die Spielarten, der literarischen, musikalischen und visuellen Erfahrungen und die vielfältigen Bewegungen.
- Aktivitäten für Kinder, darunter in deutscher Sprache mit positiven emotionalen Kontexte der Entwicklung und die Entwicklung einer differenzierten Sprache helfen.
- Die Anwendung bietet eine Vielzahl von verschiedenen Tätigkeitsformen für die Kinder der Welt, um das vielseitige Wissen zu erwerben.

Methodische Grundsätze:

- Die Kindergärtnerin zu berücksichtigen und es verwenden, um ihre Bereitschaft bei Kindern zu imitieren.
- Das Verhalten von Kinderärtnerin soll für das Kind eine Modell sein, die Kinder zu akzeptieren.
- Mit der vielfältigen Bewegung soll die Kinderärtnerin die Spracheaneigung zu fördern.
- Sie soll ie Metakommunikationelementen der sprachlichen Ausdrückungen bewußt zu nutzen, die in das Verständnis hilft.
- Sind bestrebt, ein integraler Bestandteil der Bildung der deutschen nationalen täglichen Aktivitäten für Kinder, das Potenzial zu erkennen. Berücksichtigen

Sie die Besonderheiten des Alters der Kinder, denken Sie daran die individuellen Unterschieden.

- Die neue Kenntnisse soll die Kinderärztin mit hervor Gelerten verbinden.

Bedeutende Tage und Feiern:

- Feiern von Geburtstagen der Kinder
- Erntedankfest
- Tag des Heiligen Martin – Aufzug mit Lampionen
- Nikolaustag
- Advent und Weihnachten
- Fasching
- Nationalitäten Tag
- Ostern – Ostereier malen
- Muttertag
- Juniális
- "grüne Tage" (die Welt der Tiere, Vögel, Bäume; Weltwassertag)

Erwartete Ergebnisse der Entwicklung am Ende der Kindergartenzeit:

Die Familie aufgrund eines Bildungsprozesses und den Kindergarten:

- Aktiv verwendet die Kinder einige der allgegenwärtigen Begriff in kurzen Sätzen.
- Sie können die Kindergärtnerin Anfrage Anweisungen verstehen.
- Die positive emotionale Beziehung entwickelt sich bei Kindern das deutsche nationale Interesse an Kultur und Sprache.
- Die Kinder erlernt die phonetische Merkmale und das Vokalsystem der deutschen Sprache
- Gemäß ihrem Alter und ihrer Opfer haben Sie einen Wortschatz, das die erworbene Kenntnisse der deutschen Sprache, ihrer Staatsangehörigkeit zu vermitteln kann.
- Sie kennen deutsche Gedichte, Lieder, Märchen, Reimen und Spielen.
- Während des Aktivitäten und Interessen machen Erfahrungen und erkennen die deutschen Gewohnheiten, Traditionen, der Wert der Materialenkultur. Erlernen die Ehre und die Achtung.
- Sie kommen als positive Teil der deutschen Sprache, die erweckt die gute Laune zu der deutschen Sprache.

10. Az óvodai intézményünk kapcsolatrendszere

10.1. Óvoda – család

Minden tagintézményben arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, megismertetjük velük nevelési felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan értekezünk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a pontos tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. Óvodánk nyitott. A szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy - előzetes megbeszélés alapján - bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

A kapcsolattartás formái:

- Beíratás: az első személyes kapcsolat felvétele. Összevont- és csoport szülői értekezletek.
- Családlátogatások: a család nevelési szokásainak megismerése.
- Egyéni beszélgetések: egyéni esetmegbeszélések az aktualitásnak megfelelően előzetes időpont egyeztetés után.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres, tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése.
- Nyitott óvoda: a szülők részvétele az óvodai életében - előzetes megbeszélés alapján a szülő bármikor bemehet a csoportba és megismerheti gyermeke óvodai életét, szokásait...
- Közös ünnepek: Anyák napja, Tanévzárók, Családi nap, Ballagás, Majális...
- Közös kirándulások: Budakeszi Vadas park, Visegrádi játszóvár, állatkertek, bábszínház látogatások...
- Kulturális rendezvények, közös programok: Farsangi bál, Gyermeknap szervezése, gyermekműsorok, sportvetélkedők.
- Partnerközpontú működés: a szülők igényeinek a figyelembevételével tervezzük pedagógiai munkánkat.

10. 2. Óvoda – iskola

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük, de az óvoda „iskolásítása” szigorúan tilos!

Folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatra törekszünk az iskolával. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- Az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában
- Szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel: olyan pedagógiai, pszichológiai módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda-iskola közötti átmenet zökkenő mentesebb megvalósítását (pl.: magatartás- és személyiségzavarok, a nehezen kezelhető gyermekek problematikája, a gyermeki másság kezelése, az óvoda-iskola közötti nyelvi szakadékok áthidalásának módjai stb..)
- Szülői értekezleteken való részvétel: a leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülő gyermekek szüleit pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről.
- A gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanító nénikkel és az iskolai környezettel. Közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése.
- A gyermekek fejlődésének után-követése legalább az általános iskola első évében.

10.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai:

Kerepesi Babaliget Bölcsőde

Együttműködésünk alapja a bölcsődéből az óvodába történő átmenet elősegítése, megkönnyítése.

Formái:

- Közös tartott tájékoztató szülői értekezlet az óvodai beiratkozást megelőzően.
- Óvodapedagógusok látogatása a bölcsődében, játékos ismerkedés.

Kerepes SZAK

Folyamatosan jó és napi kapcsolatot tartunk fenn annak érdekében, hogy a nehéz helyzetben lévő gyermekek, családok életét segítsük.

Formái:

- Esetmegbeszélések, esetkonferenciák megszervezése a jelzőrendszer tagjaival.

Fenntartóval

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések - Óvodaigazgató beszámolója
- Az óvodaigazgató részvétele a Köznevelési és Nemzetiségi Bizottság munkájában.

Művelődési Házzal, Könyvtárral

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk, rendszeres konzultációkat szervezünk.

Formái:

- Gyermekműsorok, közös programok szervezése.
- Könyvtárlátogatások: gyermekfoglalkozások, "Költészet napja".

Egészségügyi szervekkel:

Védőnők, Gyermekorvosok, Fogorvos

Formái:

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermekek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi – fogászati, szemészeti, fülészeti, ortopédia – vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Alkalmanként esetszbeszélések.
- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek - évente orvosi vizsgálat minden csoportban.
- Tanköteles korú gyermekek részére iskolai alkalmassági vizsgálat. (a gyermeket a szülő feladata elvinni az iskolaérettségi orvosi vizsgálatra)
- Közös szakmai munkaközösség működtetése – gyermekvédelem témában.

Szakmai szervezetekkel:

Pedagógiai Szakszolgálat, szakmai szolgáltatók

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeinek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

A környező települések óvodáival való kapcsolataink pozitív hatással lehetnek mindennapi nevelőmunkánkra.

Hagyományteremtő kapcsolat kialakítását kezdeményezzük:

- Környezetvédelmi szervezetekkel
- Alkotó művészekkel
- Művészeti csoportokkal

Roma Nemzetiségi Önkormányzat Kerepes:

A gyermekek szociális hátterének, problémáik megismerésének és a folyamatos segítségnyújtásnak az érdekében fontos a napi kapcsolattartás, az információcsere - kiemelve az óvoda pártfogói szerepét.

Formái:

- rendszeres konzultációk
- közös programok szervezése
- cigány irodalom és zene népszerűsítése
- irodalmi foglalkozások szervezése, népi hagyományok felkutatásában segítségnyújtás, helyi népszokások felelevenítése, cigány képzőművészek

Német Nemzetiségi Önkormányzattal:

A kétnyelvű nemzetiségi nevelést végző óvodai csoportok, német nemzetiségi óvodapedagógusok munkájának, mindennapjainak a szakmai segítése, támogatása, eszközbeszerzésben, pályázatokon való részvételben való támogatása, közös nemzetiségi programok megszervezése.

Formái:

- rendszeres konzultációk
- közös programok szervezése
- német irodalom és zene népszerűsítése
- népi hagyományok felkutatásában segítségnyújtás, helyi népszokások felelevenítése.

A Kárpát – medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk kapcsolatépítésre törekszik külföldi magyar óvodákkal, akikkel szakmai kapcsolatot létesít és tart fenn a jövőben.

11. Sajátos feladataink, szolgáltatásaink

11.1. Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, ezért a jövőt illetően is lesznek feladataink. A tagóvodákban tevékenykedő gyermekvédelmi felelősök munkája jelentősen megváltozott az 1997. XXXI.sz. Gyermekvédelmi törvény hatékony végrehajtása érdekében.

Célunk:

Évenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik. A változásokra próbálunk időben reagálni.

Feladatunk:

A segítségnyújtást a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.

A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermek fejlődését segíteni. Ez a segítség kiegészül pszichológus segítő közreműködésével is. Fontosnak tartjuk a korrekt tájékoztatást a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.

A veszélyeztetett nyilvántartásba vétel szempontjai:

- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi és lelki bántalmazás.
- Erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet.
- Egészségügyi okok, súlyos tartós betegség.
- A szülők házasságának válsága.

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a megértés, a támaszkodás, a szeretet - pótlás a jellemző.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Feladatuk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére, a pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a családsegítő szolgáltatással, a pszichológussal, esetleg a Pedagógiai Szakszolgálattal, Szakértői Bizottsággal és a Gyámügyi hivatallal.

A gyermekvédelmi felelősök éves munkaterv alapján végzik feladatukat a kollégák közreműködésével.

Évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, a z óvodaigazgatót tevékenységükről folyamatosan tájékoztatják.

11.2. Roma Nemzetiségi feladatok

Nevelő – fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a "Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelveit". Óvodánkban a cigány gyermekek száma évről – évre emelkedik. Sokan közülük hátrányos, halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett körülmények között élnek.

Célunk:

Kompenzáljuk a családi nevelés hiányosságait, segítjük őket szociális beilleszkedésük során, biztonságérzetet nyújtunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladatunk:

A gyermekek megismerése, a lemaradás területének és a mértékének megállapítása. A felzárkóztatás színtere a játék. Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg. Az egyéni fejlesztésről, felzárkóztatástól az óvónők folyamatosan írásbeli feljegyzést készítenek.

A rendszeres óvodalátogatás érdekében az óvodapedagógusok folyamatosan látogatják az etnikai családokat, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekekre. Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.

Szülői értekezleten előadásokat hallhatnak az egészségtelen, veszélyeztetett életmód és viselkedés gyermeki személyiségre gyakorolt káros hatásairól. A szülői képviselőbe cigány szülőt is választunk. Folyamatos kapcsolatra törekszünk a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Kerepes képviselőjével. A Szakértői Bizottsággal rendszeres kapcsolatot építünk ki annak érdekében, hogy a cigány gyermek az egyéni fejlettségének megfelelően a számára legoptimálisabb típusú iskolában kezdhesse meg tanulmányait.

11.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló tevékenységek, a szociális hátrányok enyhítése

Célunk:

Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Megfelelő minőségű és időtartamú korai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A gyermekek differenciált fejlesztése az egyéni képességeik figyelembe vételével.

Feladatunk:

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenlő elosztásával biztosítjuk intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet.

Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Várható eredmény:

Érvényesülnek a gyermeki jogok.

Megvalósul a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése.

Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és az óvoda között.

Csökken az esélyegyenlőtlenség.

Csökken az igazolatlan mulasztások száma.

11.4. Tehetséggondozás

Célja:

A kiemelkedő képességű gyermekek felfedezése, csoporton belüli fejlesztése, pozitív személyiségvonásaik erősítése.

Feladata:

Felismerni és támogatni a tehetséges gyermekeket.
Segíteni az ismeretek közötti eligazodást, elmélyedést.
Változatos ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.
A kíváncsiság kielégítése többletismerettel.
Az „elkallódás” kiküszöbölése.
A kreativitás motiválása, ösztönzése.
Önbizalom erősítése.

Kit tartunk tehetségesnek?

Az életkorát meghaladó képességekkel rendelkező gyermekeket:

- kiváló rajzkészség
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- matematikai képesség
- harmonikus mozgás, ügyesség, tánc
- kiemelkedő szociális képesség
- anyanyelvi, kommunikációs képesség

12. Az intézményünk speciális szolgáltatásai

Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások

- Logopédia - speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére.
- Speciális fejlesztés tanulási- és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek részére.
- „Játékos angol” – ismerkedés az angol nyelvvel játékos formában.

Nevelési időn kívül szervezett térítésmentes szolgáltatás:***Hitoktatás:***

Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti – vallási meggyőződését. Tagóvodánként a szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy heti egy alkalommal a gyermekek hitoktatói végzettséggel rendelkező óvodapedagógus által szervezett fakultatív hitoktatásban részt vegyenek.

Nevelési időben a Faluház által szervezett térítéses szolgáltatások:

- Játsszóház

- Színházi előadások

13. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere

13.1. Óvodánk írásos dokumentumai

- Óvodai Nevelési Országos Alapprogramja
- Kerepesi Napközi - otthonos Óvoda Néphagyományőrző Pedagógiai Programja
- Az intézményigazgató éves munkaterve
- **Munkaközösségek terve**
Munkaprogram, kísérletek, bemutatók tervezése.
- **A gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja**
Szokás- és szabályrendszer tervezése:
Időkeret: 12 hónap (beszoktatási terv 2 hónap) A tevékenységi rendszer fejlesztési terve: Időkeret: 12 hónap - félévenkénti bontásban
- **Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai**
Egyéni fejlettséget diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3 - 7 éves korig kiterjed a nevelési és a tanulási folyamatokra is. Ez a dokumentum szolgálja az etnikai gyermekek fejlesztésének mutatóit is.
- **Felvételi - mulasztási napló**
Pontos adatkezelés - naprakész nyilvántartás

13.2. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés és az értékelés egyik meghatározó eleme a pedagógiai folyamatoknak. Hatást gyakorol az eredményességre. Célja: a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése.
- A nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése.

- A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése.
- A helyi nevelési program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése.

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvodaigazgató a felelős, tehát az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata. Az óvodaigazgató- helyettes, tagóvoda-igazgatók, a munkaközösség-vezető pedagógiai, szervezési és működési feladatait és a belső ellenőrzés rendszerét a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti.

Fontos az objektív értékelés és az óvónő módszertani szabadsága.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- a gyermek fejlettségének értékelése
- az óvónő gyakorlati munkája szintjén.

Az ellenőrzés a tanév folyamán előre ütemezetten történik az óvoda éves pedagógiai és működési terve ezt tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

Az óvónők pedagógiai munkájának ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkájuk értékelésével tisztában legyenek, megőrizzék a megújulás képességét, innovációjuk szakmai kontroll segítségével fejlődjön.

13.3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

- Dokumentumelemzés
- A nevelőmunka feltételeinek vizsgálata
- A nevelő - fejlesztő munka ellenőrzése, elemzése, értékelése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos egymásra épülését, ugyanakkor biztosítják a rugalmas alkalmazást és a gyermekekhez való igazodást.

Az óvodaigazgató a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyan céllal, hogy az mennyire szolgálja a helyi pedagógiai program célját és feladatát. Év végén az óvónők szóbeli értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknek alakulásáról.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

A gyermek képességeinek, fejlődésének vizsgálatakor a humanisztikus módszereket helyezzük előtérbe (megfigyelés, beszélgetés). Alkalmanként mérés, teszt egészíti ki a fejlődés értékelését.

A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentum

- Bemeneti mérés (a beszoktatást követő két hónapon belül)
- Szociális-érzelmi kompetenciák
- Érzelmi kompetenciák
- Verbális kompetenciák
- Mozgásos kompetenciák
- Kimeneti szint mérése

A kiscsoportos korú gyermekek esetében korábban a Porkolábné Balogh Katalin mérési módszerét alkalmaztuk, míg a középsős és nagycsoportos korú gyermekeket DIFER módszerrel mértük. A középsős korúak mérésének időpontja az adott tanév április 30., a nagycsoportos korú gyermekek esetében január 15. volt. (Az egyes gyermek ismeretében a pedagógus saját maga határozza meg, hogy az egyszerűsített vagy a bővített DIFER mérést alkalmazza.)

A 2017/2018. nevelési 2. félévében kezdtük el folyamatosan bevezetni a nevelőtestületünk által kidolgozott új mérési módszerünket, amelyet – elsőként – az újonnan belépő kiscsoportos korú gyermekeknél próbáltunk ki és a gyakorlati alkalmazás során megtalált hibákat, hiányosságokat is igyekeztünk javítani. (A már a DIFER módszerrel mért gyermekek mérését az iskolába lépésig DIFER-rel folytatjuk.)

Ez a bevezetett vizsgálati rendszer segíti – reményeink szerint - egy korszerű beiskolázási rendszer kialakítását, működését teszi lehetővé a számunkra.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait, alkotják a következő nevelési év fejlesztendő területeit.

13. 4. A helyi nevelési programunk bevalásának vizsgálata

A program bevalásának vizsgálatára elsősorban a nevelőtestület hivatott az óvodaigazgató irányításával. Értékeljük és elemezzük a tapasztalatokat, összevetjük a program célját a megvalósulás szintjével.

A program megvalósulását ellenőrzik és értékelik a szülők, az óvoda igazgatója és az oktatást irányító szerv (OH).

Az ellenőrzés, értékelés két tényezőre irányul:

- a gyermek fejlődésének ellenőrzésére, értékelésére

A program sikerkritériumát " A fejlődés eredménye az óvodáskor végén " címmel kiemelt programelem jelenti. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermek fejlettségi szintje.

- a programnak a gyakorlatban történő bevalása

A bevezetés után 4 évente felülvizsgálat (a nevelőtestület véleménye, javaslata alapján soron kívül is felülvizsgálható).

Elemezni, vizsgálni szükséges:

- Megjelentek-e a nevelő, fejlesztő tartalmak?
- A program milyen eredményeket hozott?
- A nevelőtestületet milyen mértékben befolyásolta a program?
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései?

Célja: A hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

Integrációs program

Az integrációs program célja:

Valamennyi 3-7 éves HH, HHH, BTMN, SNI gyermeknek megfelelő minőségű tudatos nevelő, fejlesztő munkával biztosítunk egyenlő esélyt az iskolakezdéshez.

Az óvodából iskolába menő HH, HHH, BTMN, SNI gyermekek évről évre egyre nagyobb számban integrált környezetben kezdik meg az általános iskolai tanulmányaikat. (Számuk az óvodai csoportnapló statisztikai adatai részénél megtalálható.)

A már jól kiépített partneri kapcsolat további fenntartása a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, a gyermekorvosokkal, védőnőkkel, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása érdekében.

Az óvodai integrációs program jellemzői:

A HH, HHH, BTMN, SNI gyermekek iskolai sikeressége a megfelelő minőségű óvodai ellátásuktól, fejlesztésüktől függ. Az élet első 6-7 éve meghatározó jelentőségű az idegrendszer alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, óvodás korban, az agyi érési folyamatok lezárulásáig nagyon hatékonyan, jól fejleszthetők.

A nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben a kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás legfőbb okai a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség, az otthoni környezet hiányosságai, az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség.

Mindezen hátrányokat a tudatos óvodai nevelés csökkenteni tudja. A hátrányos helyzetből adódó lemaradásokat szakszerű pedagógiai módszerekkel és szemlélettel sikeresen lehet ellensúlyozni, amit nemzeti tapasztalatok is mutatnak.

A szülőkkel való együttműködés a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak - képzettségüknél fogva - kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az integrációs program nem külön program az óvodai munkában, hiszen a hatályos jogszabályok figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, figyelembe véve az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvényt.

Törvényi háttér:

Halmazottan hátrányos helyzetű tanuló jogi meghatározása:

A közoktatási törvény 121.§ (1) bekezdésének 14. pontja szerint „hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző

védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították, ezen belül hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be, fejezték be sikeresen, továbbá az a gyermek, az a tanuló, akit tartós nevelésbe vettek.”

BTMN, SNI jogi meghatározása:

Köznevelési törvény 2. értelmező rendelkezések 4.§13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a, különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

aa, sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

ab, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

Hátrányok csökkentéséhez vezető intézkedések:

Rendszeres óvodába járás a HH, HHH, BTMN, SNI gyermekeknek elengedhetetlenül fontos hátrányaik leküzdésében.

A beiratkozott gyerekek elosztásánál figyelembe vesszük a csoportok összetételét, és megpróbáljuk a gyerekeket a diszkrimináció elkerülésével csoportokba sorolni.

Minden gyermek más és más, minden gyermek egy önálló személyiség. A mozgásos játékok során a gyermekek átélhetik, hogy bárki lehet eredményes és a közösség hasznos tagja. Ennek érzése pozitívan hat a gyermek egész személyiségére, erősíti az elfogadást. A személyiségfejlesztés fontos lépcsője, hogy a gyermekek tisztában legyenek saját magukkal, tulajdonságaikkal, lehetőségeikkel és elfogadják azt. Az óvónő értékelő magatartása, az elért eredmények megerősítése, az esetleges hibák korrigálása segíti ezt a feladatot, mintát nyújt a gyermekek számára.

Az integrált nevelés, oktatás személyiségfejlesztő hatása nagyon nagy. Amikor különleges bánásmódot igénylő gyermek együtt nevelődik egészséges társaival, akkor számukra egyértelmű a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Megtanulják, hogy mindenki felelős a másikért, mindenki tud segíteni és szorulhat segítségre. A mozgásfejlesztés a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi és a lelki aktivitásra is hat. A mozgás örömforrás, amely pozitív érzésekhez juttatja és újabb mozgásforma elvégzésére ösztöni a gyermeket. Az együtt szerzett közös élmények testi-lelki jó élményként raktározódnak el a gyermekben, mely egyben követendő mintaként is szolgál.

Arra törekszünk, hogy a gyermekén keresztül a szülőket is bevonjuk a rendszeres mozgásba. Amikor a szülők, testvérek, barátok a televízió, mozi számítógépes játékok helyett a szabadban együtt labdáznak, kerékpároznak, olyan pótolhatatlan mozgásos tapasztalatforráshoz jutnak, mely egész életükre kihat. Kérjük a szülőket,

hogy hétvégén, szünidő alatt is biztosítsanak gyermekeik számára naponta legalább 2-3 órát a szabadban! Ezáltal a szociális tapasztalatok mellett olyan mozgásos tapasztalatokat nyújthatnak (játsszótéri játékok stb.), melyek ebben az életkorban elengedhetetlenek a sokoldalú fejlődéshez.

Hiányzások minimalizálása:

Ha gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. Mulasztását igazoltnak kell tekinteni, ha

- a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a szülő előzetesen bejelentette az óvodapedagógusnak, hogy gyermekét halaszthatatlan, fontos ok miatt nem viszi óvodába,
- a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni
- a házirendben leírtak szerint szülői igazolással igazolja a gyermek távollétét.

Ha a gyerek távolmaradását nem igazolják a fent leírt módok egyikén, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek a köznevelési törvény 24.§ (3) bekezdése alapján egy nevelési évben tíz napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetőségéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, az általános szabálysértési hatóságként eljáró kormányhivatalt.

Az integrációs program kiemelt fejlesztési területei:

Anyanyelv és kommunikációs

A gyermekeket a nap folyamán folyamatosan beszélő környezet veszi körül. Kívánságaikat, szükségleteiket ki kell fejezniük mindenki számára érthető formában. A nap folyamán minden tevékenységet (gondozás, játék, munka, tanulási folyamat) átfog a beszéd, a beszédre ösztönzés. A kifejezőképesség elősegítése érdekében szükséges feltételek:

- Szókincsbővítés
- Nyelvi kifejezőképesség fejlesztése
- Beszéderítés fejlesztése

- Beszédészlelés fejlődésének elősegítése
- Logopédiai foglalkozás hetente 2x

Egészséges életmódra nevelés, egészségmegőrzés

Helyes életritmus, napirend, rendszeres megszokott időben végzett tevékenységek, melyeket az élettani szükségleteknek megfelelően szervezünk. Otthoni napirend szükségességének megértetése a szülőkkel.

Testápolás

Rendszeres, szükség szerinti tisztálkodás, tisztaságigény kialakítása. WC használat megtanítása, szappannal történő kézmosás megtanítása. Fogmosás megtanítása. Napi rendszeres tisztálkodás, fogmosás, hajmosás, körömvágás szükségességének megértetése a szülőkkel.

Öltözködés

A gyermekek óvodai öltözéke időjárásnak és kényelemnek megfelelő legyen. Ennek megértetése a szülőkkel. Ha szükséges segítséget kérünk a Családsegítőtől, meleg ruha, csizma stb. biztosítása érdekében.

Pihenés

A gyermekek testi, lelki, agyi fejlődésének érdekében. A pihenési idő védelmét törvény szabályozza. A pihenés fontosságának megértetése a szülőkkel.

Táplálkozás

A növekedés, fejlődés elengedhetetlen feltétele. Étkezési szokások kialakítása. Fontos szerepet tölt be az óvoda mindennapjaiba a közös étkezés, hiszen ezeknél a gyerekeknél a családok nem étkeznek együtt, mindenki akkor és ott eszik valamit, amikor éppen van, vagy megéhezett. A családokkal való beszélgetés a helyes táplálkozás kialakítása érdekében. A gyermekek ne csak az óvodában egyenek. Ha szükséges segítséget kérünk a Családsegítőtől, a gyermekéhezés megelőzésére, megszüntetésére.

Szocializáció

Alkalmazkodás, együttélési szabályok megtanítása mind a gyerekeknek, mind a szülőknek. Pozitív kapcsolatok kialakítása gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt, felnőtt-felnőtt.

Viselkedési módok megtanítása, normatív szabályok kialakítása. Kölcsönös bizalom.

Kölcsönös tisztelet, megbecsülés.

Mozgásfejlesztés

Minden nap tartunk minden csoportban mozgásos tevékenységet.

Két óvodai csoportban a Kulcsár Mihályné által kidolgozott csoportos fejlesztő tornát bevezetjük a gyerekek mindennapjaiba. Ezzel is lehetőséget biztosítva a természetes mozgások megtanítására, pótlására, reflexek leépítésére.

Minden évben az iskolába menő nagycsoportosoknak hetente 2x TSMT terápiás lehetőséget biztosítunk. A foglalkozások fő célja a csecsemőkori reflexek leépítése, a figyelem fejlesztése, az agyi érési folyamatok beindítása, a beszédfejlesztés, a természetes mozgások pótlása, megtanítása.

Mivel olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy két kolléganő is rendelkezik TSMT terapeuta végzettséggel, így ezekben az óvodai csoportokban TSMT szemléletű mozgás foglalkozásokat szervezünk heti 2 alkalommal.

Ezeket a foglalkozásokat előtérbe helyezzük a természetes mozgások megtanulását, pótlását, reflexek leépítését.

A gyermekek mozgásának fejlesztése számunkra kiemelt feladat, hiszen a mozgáson keresztül tudjuk a gyermekeket a legjobban, legkisebb kudarc mellett fejleszteni. A gyerekek szeretnek mozogni, amit mi maximálisan ki is használunk a sokoldalú fejlesztésük érdekében. Biztosítjuk az önálló, szabad, és irányított mozgást változatos eszközökkel.

A gyermeki mozgásfejlesztés fő célja az elemi mozgások (kúszások és mászások, járások és futások, dobások és elkapások, emelések és hordások, húzások és tolások) kialakítása és fejlesztése, majd ezekre alapozva különböző szintű bonyolult mozgáskészségek kialakítása, az egyén mozgáskészletének a gyarapítása.

A fejlesztés során kiemelt szempontként kezelendő a gyermekek természetes mozgásigénye, az ennek kielégítésére irányuló oktatói tevékenység során számos lehetőség adódik a képességek célirányos fejlesztésére. A gyermekek öröklött és szerzett tulajdonságai, biológiai fejlettsége, különböző terhelhetősége (edzettség) és képességeik fejlettségi szintje egyénenként változó, ezért a differenciálásnak, mint pedagógiai módszernek az alkalmazása nélkülözhetetlen.

A fejlesztésben az ismeretek legalapvetőbb forrása a tapasztalatszerzés, a mozgásos feladatok szemlélése, emellett ismeretek forrásaként szolgálnak a képzési folyamatban a gyermek mindenkori mozgástapasztalatai is. A gyermek aktivitása a tevékenységben fejlődik, a próbálkozások, az ismétlések folyamatában alakul. Fontos eleme a képzésnek a feladatok lényegének játékos módon történő feltárása, ennek egyik mozgatórugója a versengés. A feladathelyzet kijelölése, majd a gyermeki kreativitásra (célszerű feladatmegoldás) alapozó végrehajtás is határos eszköz lehet. A megszerzett képességek megszilárdításának hatékony formája különböző játékok alkalmazása a képzés során. A játék a testi fejlődés, a motorikus képességek, a mozgáskészségek kialakításának és fejlesztésének rendkívül

hatékony eszköze. A játékban a gyermeknek lehetősége van képességei és készségei kipróbálására, miközben e tulajdonságai is fejlődnek. A képességfejlesztés során a hangsúlyt a koordinációs képességek alapozására, kialakítására kell helyezni. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a kondicionális képességek fejlesztése háttérbe szorulna. Például az állóképesség-fejlesztés is csak akkor hatékony, ha jó a gyermek „technikája” (gazdaságos mozgásvégrehajtás). E szemlélet alkalmazásával elkerülhető, hogy kialakuljon az idősebb korosztályokban már pótolhatatlan „ügyességi deficit”.

Az egyén aktív tevékenysége nélkül a személyiség nem fejleszthető, nem alakítható. Így minden külső hatás csak abban az esetben lesz hatékony, ha találkozik a gyermek érdeklődésével, mely beindítja az aktív alkalmazkodást. Mint minden tanulási folyamat, úgy a mozgástanulás is aktív tevékenységet követel a gyermektől. Az aktivitás indítékok, motívumok láncolatát, vagyis motivációt feltételez. Az aktivitás és a motiváció tehát szoros kapcsolatban állnak egymással. A mozgásfejlesztés és -tanulás egyik kulcsmomentuma a motívumok tanulása. A tevékenység folyamán a motívumok változnak, fejlődnek, erősödnek, gyengülnek és újak is kialakulnak. A mozgástanulás során elért siker egyúttal ösztönzést is jelent a további tanulásra, következményként kialakul a tanulási motiváció.

Kognitív képességeik fejlesztésének is az alapja az idegrendszeri érés, ami mozgáson keresztül történik. Kognitív képességeik fejlesztését Hetente 1x fejlesztő pedagógus segíti (BTMN, HH, HHH). Az SNI gyermekekhez megfelelő szakembert biztosítunk fejlődésük érdekében.

Célunk

Az adott lehetőségek maximális kihasználásával a legtöbbet legyünk képesek minden gyermekből kihozni, az erkölcsi tulajdonságok kialakulásával, erősítésével, fejlesztésével. Igyekszünk felkészíteni a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, ahol a szabályok betartásával, helyes kommunikációval tudunk csak együtt, egymás mellett élni.

A mozgásos tevékenységeknek az integrált nevelésben, oktatásban a személyiségfejlesztő hatása igen nagy. A játékos mozgás olyan megoldási lehetőségeket kínál, amely hozzájárul a gyermekkori kompetenciák fejlesztéséhez, sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőségekhez. Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének a családba történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Fő feladatunk a differenciálás

A különböző képességű, fejlettségű gyermekek fejlesztéséről való gondoskodás. Minden gyermek esetében tudatosan, tervszerűen segítjük a szociális, és értelmi képességek kibontakozását.

A sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes fejlesztéséről a Pedagógiai szakszolgálat logopédusa, szerződött gyógypedagógus, óvodán belüli TSMT terapeuta gondoskodik.

Mozgásfejlesztés

A játékos mozgás kapcsolódik az aktuális gyermeki tevékenységekhez, testükkel is megélhetik, elmélyíthetik tapasztalataikat, segít a komplex gondolkodásban, a komplexitás megvalósításában. Olyan megoldási módokat alkalmaz, melyekkel örömtelivé és játékosá tehető a gyermekek mozgásfejlődése. A mozgás pedig örömforrás, játék is lehet.

Mivel a központi idegrendszer érési folyamata és a mozgásfejlődés szoros egységben biztosítja az értelem fejlődését, és a mozgás fejlesztésével hatni tudunk az idegrendszer fejlődésére, az iskolai kudarcok nagy része megelőzhető egy jól kidolgozott mozgásfejlesztő programmal.

Ha a gyermek ebben a korban nem kapja meg a megfelelő mozgási lehetőségeket, motoros képességei visszamaradhatnak és ez kihat a szellemi fejlődésére, érzelmi életére egyaránt.

A fejlesztésben kiemelt helyen szerepelnek a fejemelések, fejfordítások, a gurulások, mászások, kúszások, utánzó gyakorlatok és az egyensúlykereső gyakorlatok. A foglalkozások időtartamát a gyermekek figyelméhez és fáradtsági szintjéhez kell igazítanunk.

Fejlesztési célok

Primitív reflexek leépítése - Szép írás alapja.

Egyensúlyérzék fejlesztés - Hosszútávú figyelem alapja.

Nagymozgások könnyed kivitelezése - Finommozgás alapja- szép írás.

Szem-kéz koordináció - Írás alapja

Szemfixáció - Könnyen visszataláljon a füzetbe másolás során.

Testséma, irányok fejlesztése - Jobb-bal oldal, füzetben-könyvben tájékozódás

Ritmus érzék fejlesztése - Helyes írás alapja (elválasztás)

Szerialitás fejlesztése, mozgássorozatok - Helyes algoritmusok kialakításának alapja.

Időbeli tájékozódás - Hosszú-rövid magánhangzók, mással hangzók megkülönböztetése

Vizuális, auditív emlékezet fejlesztése - Figyelem alapja

A mai gyermekek többsége egyre kevesebbet mozog és ez meglátszik mozgásukon, teljesítményükön. Ha egy gyerek keveset mozog, később tanulási problémái lehetnek. Évről-évre egyre több az olyan gyermek, akinél nem épültek le a csecsemőkori reflexek, illetve a természetes nagymozgások csak részben vagy nem megfelelően alakultak ki.

Partnereink

Védőnő

A csoportokban minden hónapban, illetve szükség esetén akár hetente is tisztasági vizsgálatot végez. Nagyon jó a kapcsolatunk. Annak ellenére, hogy kevesen vannak, az óvodára mindig van idejük.

Gyermekorvos

Bármilyen problémával fordulhatunk hozzá, segítőkész, lelkiismeretes. Egyeztetni tudunk vele gyerekekről, hiányzásokról.

Pedagógiai Szakszolgálat

A hozzánk járó gyermekek fejlődése érdekében akár telefonos megkeresésre is készséggel válaszolnak, segítenek. A logopédus is az Ő alkalmazottjuk, aki hetente 3x foglalkozik a gyerekekkel öt éves kor után.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Ha bármilyen probléma felmerül a gyerekek ellátásával kapcsolatban jelzéssel élünk a Családsegítő felé. Ők – ha szükséges – alapellátás keretében gondozzák a családot, ahol a gyermek érdekében együttműködve próbálják a családot segíteni.

A Családsegítő és az intézmény elsődleges közös célja, hogy a gyermekek családban való nevelése, testi, lelki egészsége, fejlődése biztosított legyen.

Eredményesség mutatói

A HH, HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába, igazolatlan hiányzás minimális (inkább nincs).

A HH, HHH, BTMN, SNI gyerekek szóincse, nyelvi kifejező készsége, beszédértése, beszédészlelése, mozgása folyamatosan fejlődik.

A HH, HHH, BTMN, SNI gyerekek sikeresen illeszkednek be az óvodai életbe, szeretnek óvodába járni. Bizalommal fordulnak a velük foglalkozó felnőttekhez. Szívesen vesznek részt a közös játékokban, tanulásban. Az óvodai csoportban az év végére nincs a peremre szorult gyermek. A tanulási képességek megalapozásával, a részképesség zavarok kialakulásának megelőzésével, monotónia tűrésük, mozgásuk, koncentrációjuk fejlődésével a kudarcmentes iskolakezdésük biztosított lesz. Ezen gyermekek többsége alkalmassá válik az integrált iskolakezdésre, sikeresen beilleszkednek az iskolai életbe.

Érvényességi nyilatkozat

Érvényes: 2024. 01. 01.

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- Átszervezés, tagintézmény megszüntetés.
- Szervezeti átalakítás.
- A fenntartó, a nevelőtestület vagy a szülői szervezet, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda igazgatójának
- Részletes szóbeli előterjesztés a nevelőtestületi értekezleten.

Záró rendelkezések

A Néphagyományőrző Pedagógiai Program a nevelőtestület jóváhagyása után 2024. január 01. napján lép hatályba.

A program módosítására javaslatot tehet a nevelőtestület, a fenntartó, a szülők munkaközössége.

A pedagógiai program elkészítéséről és közzétételéről, mint óvodaigazgató gondoskodom.

Kelt.: Kerepes, 2024. 01.01.

.....
óvodaigazgató

Legitimációs záradék

1. Elfogadó határozat

A Kerepesi Napközi-otthonos Óvoda nevelőtestülete a Néphagyományőrző Pedagógiai Program tartalmát megismerte, a rendkívüli nevelőtestületi értekezleten megvitatta és a módosítását elfogadta.

Kelt.: Kerepes, 2023. 11.23.

.....
a nevelőtestület képviselője

2. Egyetértési nyilatkozat

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében biztosított jogánál fogva a Szülői Munkaközösség kijelenti, hogy az intézmény Néphagyományőrző Pedagógiai Programjának módosításával egyetért.

Kelt: Kerepes, 2023. 11.

.....
Az SZMK képviselője

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében biztosított jogánál fogva a Német Nemzetiségi Önkormányzat kijelenti, hogy az intézmény Néphagyományőrző Pedagógiai Programjának módosításával egyetért.

Kelt.: Kerepes, 2023.

.....
Német Nemzetiségi Önkormányzat
Elnöke

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében biztosított jogánál fogva a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Kerepes kijelenti, hogy az intézmény Néphagyományőrző Pedagógiai Programjának módosításával egyetért.

Kelt.: Kerepes, 2023.

.....
Roma Nemzetiségi
Önkormányzat Kerepes
Elnöke

Felhasznált irodalom

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 1996.
- Porkolábné dr Balogh Katalin: Kudarcc nélkül az iskolában 1992.
- Mérei-V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan 1978.
- Dr.Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában 1994.
- Dr.Bucherna Nándorné - Faust Dezsőné - Zadravecz Teréz: Néphagyományőrzés az óvodában 1998.
- Dolányi Anna: Gyermekjátékok Turán 1996. - Dömötör Tekla: Magyar népszokások
- Forrai Katalin: Ének az óvodában 1974.
- " Négy-színvirág" óvodai program 1998.
- Néphagyományőrző óvodai program 1998.
- Kelemen Lajos: Képességmérés az óvodában I. 2001.
- A német nemzetiségi kisebbségi nevelés irányelvei
- Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten Budapest 1995.
- Talabér Ferencné: Spiel mit dem Wort, Spiel mit der Sprache OKI, Budapest, 1998.